informatie voor de leden van
het Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie

FYSIOVISIE

Kostenombuigingen in de gezondheidszorg

Eind januari heeft de Ziekenfondsraad advies uitgebracht over de kostenombuigingen. Eigen bijdragen ziet men als het minst kwade, binnen dat systeem van eigen bijdrage zou ook fysiotherapie vallen.

Inspektie HBO blij met eindrapport Praktijkleerperiode

Ingegaan wordt op de toepassing van de bepalingen die in dit rapport zijn vastgelegd.

Wie betaalt de rekening?

In de rubriek van de LVVF wordt ingegaan op de jurisprudentie aan uitspraken met betrekking tot de verdeling van de BVG-premies.

LAATSTE NIEUWS

In de afgelopen periode verschenen krantenartikelen over de conclusies van de Commissie Dekker. Het uiteindelijke rapport van de Commissie Dekker zal eind maart verschijnen. De lijn die tot nu toe gevolgd lijkt te worden is het onderbrengen van huisartsenhulp en zware geneeskundige risico's in een wettelijk verplichte basisverzekering voor iedereen en alle overige voorzieningen waaronder geneesmiddelen, paramedische hulp en tandheelkunde worden ondergebracht in een naar vrije keuze te verzekeren pakket. Zodra hierover meer bekend is zullen wij u informeren.

3 maart 1987

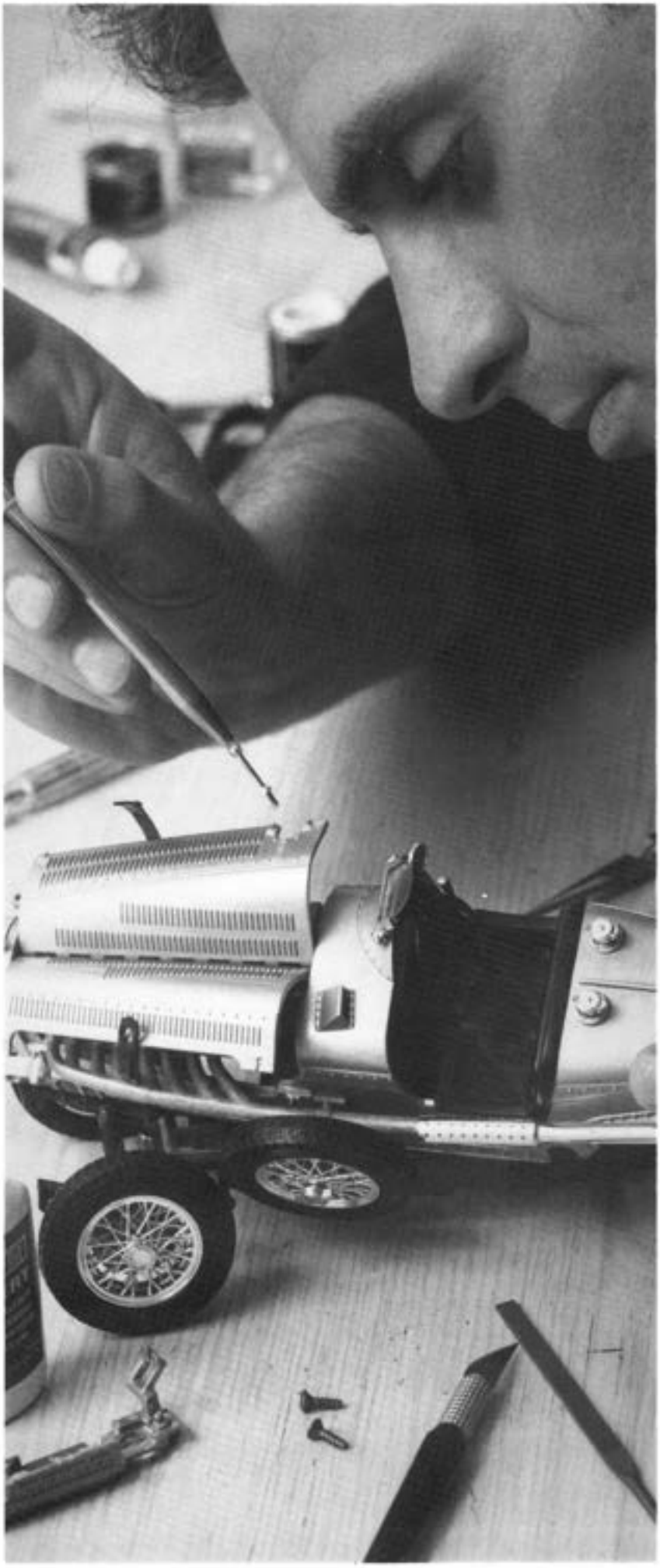

U wilt 'n autoverzekering die de meeste voordelen biedt.

Vraag 't VVAA.

Het is vanzelfsprekend dat u de beste autoverzekering wilt hebben voor de scherpste prijs. Wanneer u daarbij ook nog extra voordelen op prijs stelt, moet u kiezen voor de autoverzekering van de VVAA.

U bent er dan zeker van dat u een autoverzekering heeft die precies bij u past.
Want naast zeer scherpe premies biedt VVAA meer dan andere:

- premiekorting tot 75%
- nieuwwaarde-vergoeding binnen 12 maanden na aankoop
- geen beperking in aantal kilometers
- ongelimiteerde W.A.-dekking
- jeugdige bestuurders geen extra eigen risico
- geen toeslag bij beroepsgebruik
- beroepsgoederen, b.v. dokterstas, meeverzekerd
- Artsen-Alarm-Service voor pech onderweg

De afhandeling van schadegevallen gaat bij VVAA supersnel en dat scheelt tijd en ongemak. Aanvullende verzekeringen als 'ongevallen inzittenden' en 'verkeersrechtsbijstand' kunnen zeer voordelig worden afgesloten bij de VVAA.

Als verzekerd VVAA-lid kunt u gebruik maken van de mogelijkheid een gratis Eurocard te krijgen. Vraag nu bij de VVAA de folder 'Autoverzekering' aan, waar alles in staat.

Beslissen is dan niet meer moeilijk en u kunt zelf heel snel uw auto op de beste en voordeligste manier verzekeren.

U kunt ook bellen: 030-45 49 11 en binnen de kortste keren profiteert u van het verzekeringsvakmanschap van de VVAA.

VVAA, Postbus 8153, 3503 RD Utrecht.

Informatiebon

Stuur mij uw folder over de voordelen van VVAA autoverzekeringen.

Naam: _____

Beroep: _____

Adres: _____

Postcode + woonplaats: _____

_____

Telefoon: _____ (praktijk)

_____ (privé)

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: VVAA, Antwoordnummer 1551, 3500 VP Utrecht.

F

VVAA.
Verstand van de praktijk.

FYSIOVISIE IS HET INFORMATIEBLAD VOOR LEDEN VAN HET NEDERLANDS GENOOTSCHAP VOOR FYSIOTHERAPIE. ALLE AUTEURSRECHTEN ZIJN VOORBEHOUDEN AAN DE REDAKTIE.

REDAKTIE:
H. W. van der Lingen
W. H. Huiskes

LAY-OUT EN FOTOGRAFIE:
Marga Prinssen

ORGANISATIES BINNEN HET NEDERLANDS GENOOTSCHAP VOOR FYSIOTHERAPIE
Lidverenigingen
Landelijke Vereniging van Fysiotherapeuten in Dienstverband, LVFD
Landelijke Vereniging van Vrijgevestigde Fysiotherapeuten, LVVF
Landelijke Vereniging van Studenten Fysiotherapie, LVSF
Vereniging van Multidisciplinair Samenwerkende Fysiotherapeuten, VMSF
Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in Verpleeghuizen, NVFV
Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Pré- en Postnatale Gezondheidszorg, NVFP
Nederlandse Vereniging voor Manuele Therapie, NVMT
Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Sportgezondheidszorg, NVFS.
Leden van het Genootschap kunnen voor algemene financieel economische adviezen gebruik maken van de diensten van de VVAA, specifieke diensten kunnen na overleg in rekening worden gebracht.
De medewerkers van de VVAA zijn 's morgens op het Centraal Bureau te bereiken onder toestelnummer 15.
CORRESPONDENTIE bestemd voor het Genootschap en de lidverenigingen steeds te richten aan:
Centraal Bureau van het Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie, postbus 248, 3800 AE Amersfoort.
Kantooradres: Van Hogendorplaan 8.
Tel.: 033-622400.
Bereikbaar: 08.30-12.30 en 13.30-17.00 uur.
Giro: 63333.

UITGAVE EN ADVERTENTIE-EXPLOITATIE
Tijl Tijdschriften B.V.
Jacques Veltmanstraat 29
1065 EG Amsterdam
Postbus 9943
1006 AP Amsterdam
Telefoon 020-172829 of 174855
Telex 15230
Geldend advertentietarief:
1 januari 1985
86/1

ADVERTENTIES VAN LEDEN
In de rubriek 'vraag en aanbod' kunnen alleen 'advertenties van leden' worden opgenomen. De leden hebben 15% korting op advertenties in de algemene rubriek. U dient wel het lidnummer op te geven aan Tijl Tijdschriften B.V.

DRUK: Tijl Grafische Bedrijven BV, Blaloweg 20, 8041 AH Zwolle.

VERSCHIJNINGSDATA FYSIOVISIE:
6 april, 4 mei, juni, 6 juli, 7 september, 5 oktober, 2 november, 7 december.

KOPIJ INZENDEN VÓÓR:
11 maart, 3 april, 11 mei, 10 juni, 12 augustus, 9 september, 7 oktober, 11 november.

FYSIOVISIE
MAART 1987

COMMENTAAR

De meeste intramuraal werkende fysiotherapeuten kennen het probleem uit eigen ervaring. Steeds meer patiënten en geen mogelijkheden tot uitbreiding van het aantal fysiotherapeuten. Het gevolg is een stijgende overbelasting van de diensten fysiotherapie. De medische specialisten hebben in de afgelopen jaren in toenemende mate de mogelijkheden van fysiotherapie ontdekt. Van die mogelijkheden wordt nu dankbaar gebruik gemaakt om de opnameduur te beperken. Natuurlijk is het prettig om erkenning te krijgen voor de deskundigheid, de prijs die betaald moet worden voor die erkenning is nu wel erg hoog. Er is maar één manier om echt iets te doen aan het probleem en dat is het vergaren van keiharde cijfers over de capaciteit fysiotherapie die nodig is om aan de reële vraag naar fysiotherapie te voldoen. In een eerder rapport heeft de LVFD de overbelasting van de diensten fysiotherapie boven tafel gebracht. Onlangs verscheen een rapport van de LVFD waarin een aanzet wordt gegeven om te komen tot een bepaling van de omvang van de diensten fysiotherapie op basis van de vraag. Uitgangspunt daarvoor is het statistisch voorspelbaar aantal medische diagnoses met een verwijzing naar fysiotherapie en een normalisatie van de behandeltijd op basis van die diagnoses. Aangezien 20% van de soorten diagnoses die in aanmerking komen voor een verwijzing fysiotherapie, 80% van de werkbelasting veroorzaken, kan men ermee volstaan voor een relatief gering aantal soorten verwijzingen een genormaliseerde behandeltijd te bepalen. Het rapport van de LVFD is een aanzet, er zal nog het nodige aan moeten worden gedaan alvorens voldoende gegevens boven tafel zijn. Omdat uitvoering van dit projekt de gehele intramurale zorg ten goede komt, zouden overheid en NZR er in dienen te participeren.

Willem Huiskes.

KOSTENOMBUIGINGEN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Eind januari heeft de Ziekenfondsraad op eigen initiatief een advies uitgebracht over de kostenombuiging van 1,2 miljard. Daarbij is tevens vastgesteld dat de meevaller van 150 miljoen, door het opheffen van de vrijwillige verzekering van het totaalbedrag moet worden afgetrokken.
Wat de Staatssecretaris met dit advies zal doen zal pas blijken nadat de rapportage van de commissie Dekker is uitgebracht en er een voorstel naar de Tweede kamer wordt gedaan. Hieronder een samenvatting van het advies van de Ziekenfondsraad.

In vervolg op zijn, op 31 oktober 1986 uitgebracht technische advies inzake financieringsverschuivingen in de sector Volksgezondheid in de periode 1987 tot 1990, brengt de Raad thans een advies uit inzake de beleidsmatige aspecten daarvan. De Raad neemt de verschillende, door de Staatssecretaris d.d. 1 augustus 1986 gesuggereerde mogelijkheden in beschouwing. Deze mogelijkheden betreffen de invoering van hogere en/of nieuwe eigen bijdragen; de invoering van een algemeen eigen risico aan de voet onder gelijktijdige invoering van een gedeeltelijk restitutiesysteem en tenslotte pakketverkleining in ziekenfondsverzekering en/of AWBZ.
Daarnaast gaat de Raad in op eventuele alternatieve mogelijkheden voor het bereiken van de door de Staatssecretaris gewenste bezuingingen.

AANBODZIJDE

De meerderheid van de Raad is van opvatting dat, gelet op de in het advies aangeduide negatieve effecten van de door de Staatssecretaris aangegeven mogelijkheden, zoveel mogelijk getracht dient te worden de volledige ombuigingstaakstelling van *f* 1,2 miljard uitsluitend te realiseren door middel van maatregelen aan de aanbodzijde van de gezondheidszorg.

De Raad wijst daarbij op een aantal mogelijk te nemen maatregelen. De genoemde maatregelen beogen enerzijds de doelmatigheid van het handelen in de gezondheidszorg te verhogen, en anderzijds te komen tot een reductie van onnodig gegenereerde kosten (-vergoedingen). In dat kader worden suggesties gedaan met betrekking tot de beroepsbeoefenaren huisartsen, fysiotherapeuten, specialisten en apotheekhoudenden, evenals met betrekking tot ziekenhuizen.

De eventueel daarmee te bereiken besparingen worden met behulp van een aantal aannames zo zorgvuldig mogelijk geraamd.
De minderheid van de Raad is van opvatting dat realisering van de in het regeeraccoord opgenomen bezuinigingstaakstelling van 600 miljoen, de instellingen en de beroepsbeoefenaren reeds voor zodanige problemen stelt, dat additionele bezuinigingen bij de aanbodzijde onmogelijk en onaanvaardbaar zijn omdat deze onherroepelijk zullen leiden tot verdere aantasting van de kwaliteit van de zorgverlening en het niveau van de personeelsvoorzieningen in de gezondheidszorg. Dit deel van de Raad is om die reden van oordeel dat, gegeven de ombuigingstaakstelling in het regeeraccoord, helaas niet valt te ontkomen aan de beoogde financieringsverschuiving van 600 miljoen gulden.

PAKKETVERKLEINING

Wegens te verwachten negatieve inkomenseffecten en de wellicht daarmee samenhangende invloed op de gezondheidstoestand van verzekerden, met name indien geen sprake zal zijn van herverzekering, wijst de Ziekenfondsraad een substantiële verkleining van het verstrekkingenpakket af.
Wel brengt de Raad nogmaals de ook reeds in zijn op 31 oktober 1986 uitgebracht technische advies gememoreerde mogelijkheden voor schoning van het verstrekkingenpakket in herinnering. Deze mogelijkheden betreffen beperking van de fluorideapplicaties tot 1 maal per jaar (in het kader van het tandheelkundig preventiepakket voor jeugdige verzekerden), een beperking van het geneesmiddelenpakket tot de uitsluitend in de apotheek verkrijgbare geneesmiddelen en de verwijdering van de esthetische chirurgie uit het verstrekkingenpakket.

RESTITUTIESTELSEL

De Raad wijdt een uitvoerige beschouwing aan de voor- en nadelen van een restitutiesysteem ten opzichte van het naturastelsel, zoals dat onder meer tot uiting komt in Ziekenfondswet en AWBZ. De Raad is van opvatting dat het naturakarakter van de wettelijke ziektekostenverzekering dient te worden gehandhaafd.
Juist het naturakarakter van de wettelijke ziektekostenverzekeringen maakt het mogelijk om met behulp van het daarmee samenhangende en in Ziekenfondswet en AWBZ vastgelegde, instrumentarium te komen tot een beheersing van de kwaliteit en de kosten van de in het kader van die wetten geregelde gezondheidszorgvoorzieningen. Tevens wijst de Raad erop dat, wegens de naar verwachting bij invoering van een restitutiesysteem optredende uitvoeringstechnische consequenties, een eventueel met behulp daarvan door te voeren financieringsverschuiving zeker niet in de huidige kabinetsperiode kan worden bereikt.

EIGEN BIJDRAGEN

Voor het geval de beoogde bezuinigingen niet kunnen worden bereikt door middel van maatregelen aan de aanbodzijde van de gezondheidszorg en de verhoging van de doelmatigheid daarvan worden door de Raad de volgende standpunten ingenomen:
De meerderheid/minderheid van de Raad acht, ook na een zorgvuldige afweging van alle voor- en nadelen van de door de Staatssecretaris genoemde mogelijkheden tot financieringsverschuiving, deze voorstellen onaanvaardbaar.
Dit deel van de Raad wijst met name op de negatieve gevolgen voor de volksgezondheidstoestand van met name lagere inkomenscategorieën, chronisch zieken, bejaarden en lichamelijk, zowel als geestelijk gehandicapten. Een vermindering van de solidariteit tussen zieken en gezonden kan, naar de mening van dat deel van de Raad niet worden gerechtvaardigd, op grond van de afweging van de positieve inkomenseffecten voor diegenen die vrijwel niet ziek zijn en derhalve geen eigen bijdragen hoeven te betalen, ten opzichte van de negatieve inkomenseffecten die bij de hiervorengenoemde kwetsbare categorieën zullen optreden. Dit deel van de Raad plaatst tevens vraagtekens met betrekking tot de mogelijkheid van herverzekeren en de effecten daarvan in relatie tot problemen die zullen optreden met betrekking tot concurrentie tussen verzekeraars en een vergroting van de kosten van administratie voor zowel ziekenfondsen, instellingen als medewerkers. Ten behoeve van dit deel

van de Raad is onvoldoende aangetoond in welke mate de verzekerde de doelmatigheid in de gezondheidszorg kan beïnvloeden zoals verondersteld door de Staatssecretaris in zijn voornemen tot het leggen van meer verantwoordelijkheid bij de verzekerde.
Een meerderheid in de Raad, er van uitgaande dat de ombuigingstelling als zodanig wordt gehandhaafd, komt na een uitgebreide en zorgvuldige vergelijking van de verschillende mogelijkheden voor financieringsverschuiving tot de conclusie dat het invoeren van nieuwe eigen bijdragen als de minst slechte maatregel moet worden beschouwd.
De verschillende verstrekkingen beoordeeld hebbend op de mogelijkheid van het heffen van een eigen bijdrage, komt dat deel van de Raad tot de aanbeveling de eigen bijdragen te spreiden over een aantal verstrekkingen, teneinde de kansen voor een doelmatige herverzekering gunstiger te doen zijn. In aanmerking komen daarvoor onder meer de verstrekkingen farmaceutische hulp, ziekenhuisverpleging, specialistische hulp, fysiotherapie en Mensendieck/Cesar.
Daarbij gaat dit deel van de Raad er van uit dat na invoering van eventuele nieuwe eigen bijdragen het mogelijk zal zijn op vrijwillige basis tot herzekering van de kosten van eigen bijdrage over te gaan. Van belang daarbij is echter dat voor iedere verzekeraar gelijke verzekeringsvoorschriften dienen te gelden.

WIJZIGINGEN IN OF VAN HET STELSEL

Tenslotte stelt de Raad zich voor na het uitbrengen van het onderhavige beleidsmatige advies in de nadien volgende periode beschouwingen te wijden aan de verschillende voorstellen zoals die thans in de publieke discussie zijn met betrekking tot een eventuele wijziging in of van het stelsel van ziektekostenverzekeringen. Deze beschouwingen zullen enerzijds zijn gewijd aan het bereiken van een meer adequate kosten- en kwaliteitsbeheersing van de in het kader van de wettelijke ziektekostenverzekeringen geleverde gezondheidszorg en anderzijds aan invoering van een al dan niet gedeeltelijke volksverzekering. ■

FYSIOTHERAPEUT IN DIENST VAN DE KONINKLIJKE LANDMACHT

Zestien verloren maanden of een zinvolle invulling van de dienstplicht?

Voordat wij werden opgeroepen voor de vervulling van de militaire dienstplicht, hadden wij het niveau en de mogelijkheden van de fysiotherapeutische hulpverlening binnen de Koninklijke Landmacht nogal laag ingeschat. Nu wij echter zelf als fysiotherapeut op een afdeling fysiotherapie te Apeldoorn werkzaam zijn willen wij door middel van deze ingezonden brief trachten iets meer duidelijkheid te geven omtrent het funktioneren als militair fysiotherapeut binnen deze organisatie.
Gedurende ruim tien jaren is er sprake van gestruktureerde fysiotherapeutische hulpverlening binnen de Koninklijke Landmacht. Deze hulpverlening maakt deel uit van een medisch/paramedisch pakket dat geboden wordt ten behoeve van het militair personeel. De medische en paramedische hulpverlening is multidisciplinair. De disciplines op eerste echelons niveau worden vertegenwoordigd door een arts, tandarts, fysiotherapeut, verpleegkundigen en ziekenverzorgers. Op 32 kazernes binnen Nederland is een afdeling fysiotherapie aanwezig. Deze afdelingen funktioneren als zelfstandige disciplines binnen de militair geneeskundige dienst. De therapeuten zijn dienstplichtig en werken bijna 15 maanden als fysiotherapeut, na een korte algemene militaire vooropleiding van 5½ week. De afdelingen fysiotherapie voldoen vrijwel alle ruimschoots aan de wettelijk gestelde eisen. Op kazernes waar de infrastrukturele voorzieningen nog niet optimaal zijn, zijn reeds bouwprogramma's in voorbereiding. Tevens is op elke afdeling een ruim assortiment aan verband - en sportverzorgingsmiddelen aanwezig. De fysiotherapeut is in staat gesteld om de meeste therapievormen toe te passen om zodoende de grote verscheidenheid aan pathologieën te kunnen behandelen. Het merendeel van de klachten bestaat echter uit surmenageletsels en sportblessures. De fysiotherapeut is vrij in zijn te kiezen therapievorm en kan deze naar eigen inzicht bijstellen. Tevens is het aantal behandelingen per patiënt niet gelimiteerd. Door de uitstekende overlegmogelijkheden met de verwijzend artsen is deze situatie optimaal te noemen.
De behandelingen worden geregistreerd op uniforme statusformulieren. Tevens vindt er een landelijke registratie plaats van het aantal patiënten, de toegepaste behandelvormen en het aantal behandelingen. De patiënten worden uitsluitend schriftelijk verwezen. De patiënt is verplicht om gebruik te maken van een militair geneeskundige installatie en heeft derhalve geen vrije keuze van fysiotherapeut. Over het verloop van de behandeling bestaat direct contact en overleg met de verwijzend arts. Tevens bestaat de mogelijkheid om een patiënt binnen de organisatie te laten verwijzen naar collegae met verbijzonderingen zoals o.a. manuele therapie en sportfysiotherapie.
Concluderend biedt ons inziens de fysiotherapie binnen de Koninklijke Landmacht voor een fysiotherapeut de mogelijkheid om tijdens zijn dienstplichtperiode vakgericht bezig te zijn en om zich zo verder te bekwamen. De middelen die hem daartoe worden geboden zijn zeker gelijkwaardig, zo niet beter als in de civiele sector. Als zodanig is het dan ook een zinvolle invulling van de dienstplicht, om na het afzwaaien in de burgermaatschappij met de opgedane ervaring verder te gaan met het uitoefenen met het vak fysiotherapie ■

Sergeant fysiotherapeut P. J. Alferink (reeds afgezwaaid)
Sergeant fysiotherapeut N. J. G. M. Veeger (reeds afgezwaaid)
Afd. Fysiotherapie
Kon. Willem III kazerne Apeldoorn.

CONGRESSEN IN 1987

Trouwe congresgangers zullen de aankondiging van het traditionele voorjaarscongres hebben gemist. Dat klopt, want dat congres vindt niet plaats. De achtergrond daarvan is dat de congrescommissie in toenemende mate signalen ontvangt dat tijdens eendaagse congressen onvoldoende diep op de materie kan worden ingegaan. Daarom is besloten als experiment in het najaar van 1987 een tweedaags Genootschapscongres te organiseren. Dan is er de mogelijkheid om dieper op de materie in te gaan, tevens kunnen in parallelsessies meer onderwerpen worden behandeld. U zult tijdig worden geïnformeerd over het Congres 1987. ■

INGEZONDEN

In ben als fysiotherapeute werkzaam op de CARA-revalidatie-afdeling Medisch Centrum de Klokkenberg.
Mijn ervaring is dat fysiotherapeuten in de eerstelijn en soms in algemene ziekenhuizen nogal onbekend zijn met de mogelijkheden van revalidatie en conditietraining van CARA-patiënten.
Wij kunnen de verwijzing voor 'thuis doorgaan met een conditieprogrammma' vaak moeilijk realiseren vanwege onbekendheid met de materie in de eerste lijn.
Aansluitend op een renovatie van de afdeling organiseren wij twee open dagen: één voor werkers in de gezondheidszorg (hieronder vallen ook de collega's fysiotherapeuten). Deze zal plaatsvinden op 20 maart '87 van 14.00-19.00 u. Het programma is doorlopend zodat op elk tijdstip binnen gevallen kan worden.
Eén voor oud-patiënten, etv. toekomstige patiënten en andere belangstellenden. Deze zal plaatsvinden op 3 april '87 van 13.00-16.30 u.
Nadere informatie kan verkregen worden op tel.nr. 076-659310, toestel 417. ■

Saskia van Veggel

INSPECTIE HBO BLIJ MET EINDRAPPORT PRAKTIJKLEERPERIODE

Hoewel pas in het voorjaar de laatste reacties op het eindrapport Praktijkleerperiode (Plp) binnenkomen, is men zowel in eigen kring (NGF en VOF) als bij de Inspectie Hoger Beroepsonderwijs nogal tevreden over de aanbevelingen die in de nota worden gedaan. De heer E. C. P. Sanders, inspecteur HBO, spreekt zelfs van een nieuwe norm voor het handelen van de inspectie.

'We zijn niet rechtstreeks betrokken geweest bij de samenstelling van het rapport, maar we hebben uiteraard de ontwikkelingen op de voet gevolgd. Ten eerste omdat de fysiotherapie in het veld van de paramedische beroepen weer eens een voorloper was en ten tweede omdat we wel wisten dat het rapport Plp voor ons een referentiekader zou gaan worden voor de gesprekken met het bevoegd gezag en de directies van de academies. Op basis van het eindrapport kunnen we gerust stellen dat er voor ons nu een norm is waarop we ons kunnen baseren in het inspectiewerk. Een algemeen geaccepteerde norm biedt ook de mogelijkheid om in geval van ernstige afwijkingen daarvan te komen tot het formuleren en eventueel toepassen van sancties die dan ook weer kunnen stoelen op een algemene instemming. Vroeger hadden we alleen algemene en ruim opgestelde richtlijnen van de Minister. Nu kunnen we veel konkreter en directer aan het werk. Natuurlijk blijft de mogelijkheid open om de Onderwijsraad in te schakelen in de situatie dat inspectie en bevoegd gezag het niet eens kunnen worden. Met de nieuwe situatie is die kans echter geringer dan voorheen omdat ze in feite de minimale voorwaarden voor een goede praktijkleerperiode zelf hebben opgesteld.

E. C. P. Sanders, Inspecteur HBO: 'Een te strakke regeling zou alleen maar leiden tot frustraties.'

TOCH GENADEBROOD ETEN

Ondanks de juichstemming die hier en daar heerst, blijken er op voorhand ook enkele voetangels en klemmen te zitten in de eindrapportage van de gezamenlijke commissie. Tot nog toe zijn de reacties van de aanbieders van stageplaatsen nog niet bekend en het is niet helemaal ondenkbaar dat daar toch enige terughoudendheid aanwezig is met betrekking tot de verzwaarde begeleidingstaken die in het rapport worden genoemd. In de tweede plaats ontbreekt een financiële basis voor uitvoering van wezenlijke punten uit het rapport. Dat zal de animo van vrijgevestigde fysiotherapeuten en hoofden van diensten fysiotherapie om tijd en energie te steken in stagebegeleiding niet bepaald bevorderen. Sanders ziet tussen de zonnestralen door de bui al hangen.

'De uitgangspunten voor de praktijkleerperiode en het onderdeel stage zijn goed, maar financieel gezien zijn de mogelijkheden zeer minimaal. De politiek kiest niet voor verruiming van de gezondheidszorg en we hoeven dus niet te rekenen op geld voor de uitvoering van een optimale praktijkleerperiode. Daar kan de inspectie niets aan veranderen. Een opleidingsinstituut kan dus niets eisen van een stageplaats omdat men niets te bieden heeft. Dat is een enorme handicap en ik vrees dat het wel een beetje genadebrood eten wordt. Gelukkig blijken er toch wel vrij veel beroepsbeoefenaren bereid te zijn om stagiaires te plaatsen. Vele voelen dat als een soort morele plicht. Daarop zal dus een beroep gedaan moeten worden. Er zijn ook fysiotherapeuten die het begeleiden van studenten ervaren als een permanente prikkel om na te denken over hun vak en nieuwe ontwikkelingen bij te houden. Geld is er niet. Ik hoop dat we het in de toekomst voor elkaar kunnen krijgen om een begeleidingsnorm in te bouwen in de tarievenstruktuur.'

CONTRACTOVEREENKOMSTEN

In het eindrapport wordt slechts 'een globale aanduiding van een minimumniveau' gegeven. De academies kunnen zelf aanvullende voorwaarden en nadere preciseringen aangeven, vooral als het gaat om niet-specifieke fysiotherapeutische deskundigheden zoals sociaal-agogische en

pedagogische didactische vaardigheden. Hoe denkt de inspecteur daarop toezicht te houden?
Sanders: 'Je hebt te maken met minimumeisen die door de betrokkenen zelf zijn opgesteld en waarvoor een brede ondersteuning bestaat. Dat is het startpunt voor de inspectie. Daarnaast is het reëel dat er ruimte is voor regionale en/of academie- en stageplaatsgebonden aanpassingen. Een te strakke regeling zou alleen maar leiden tot frustraties en overtredingen van de gemaakte afspraken. Daar schiet niemand iets mee op. Uitgangspunt is wel dat men voldoet aan de minimumnormen. Aan de andere kant zal de toekomst moeten uitwijzen of het rapport te vrijblijvend is opgesteld of juist niet. We hebben vrij weinig ervaring met dit soort zaken en daarom is het goed met enige terughoudendheid te starten. Ik hoop dat deze aanpak uiteindelijk zal leiden tot het aangaan van contractovereenkomsten waarin alle betrokken partijen zich tot iets verplichten. Dat zou de eenheid in beleid en uitvoering daarvan in het land bevorderen.' ■

Paul Custers.

COMMISSIE PLP

Medio 1986 legde de gezamenlijke Commissie Plp (praktijkleerperiode) van het NGF en de VOF de laatste hand aan een rapport over de praktijkleerperiode. De nota is gebaseerd op de opvattingen uit het werkveld en het onderwijsveld en kan dus rekenen op brede steun als het gaat om de aanbevelingen die door de commissie worden gedaan. Over enkele maanden zal tevens bekend zijn hoe de aanbieders van stageplaatsen (vrijgevestigde fysiotherapeuten en hoofden van afdelingen fysiotherapie) denken over het rapport. Zij bespreken op dit moment de nota met de opleidingsinstituten.
Het eindrapport noemt minimumeisen en doet aanbevelingen voor de kwaliteit van de stagiair, de stagebegeleider, de stagebiedende instantie, de duur van de stageperiode en de plaats van de praktijkleerperiode binnen de opleiding. Tenslotte worden ook voorwaarden geformuleerd voor de tijd en de financiën die nodig zijn voor het optimaal begeleiden van stagiaires.
Hoewel er dus sprake is van minimumeisen, moet de nota tegelijk worden gezien als een ideale basis voor een goede praktijkleerperiode die nog allerminst is bereikt. Het grote winstpunt is echter dat er nu alom eensgezinde opvattingen zijn over de invulling van de plp. Het in praktijk brengen van een en ander zal nog enige tijd op zich laten wachten en misschien blijkt wel dat bepaalde wensen en doelstellingen (nog) niet haalbaar zijn omdat de financiële randvoorwaarden ontbreken. De heer E. C. P. Sanders, inspecteur van het Hoger Beroepsonderwijs is tegelijk ingenomen met het rapport maar laat anderzijds geen onduidelijkheid bestaan over de haalbaarheid.
Het werk van de gezamenlijke commissie is met de aanbieding van het rapport beëindigd.

FYSIOFISCUS EN FYSIOFINANCIS HUISPERSONEEL EN FISCUS

Menige vrije beroepsbeoefenaar maakt voor het schoonhouden van de praktijkruimten gebruik van de hulp in de privé-huishouding. In hoeverre heeft deze taakuitbreiding van de werkster gevolgen voor de heffing van belasting en sociale premies?

Onder het motto 'het sop staat er toch' neemt de privé-werkster vaak een stuk van de praktijk mee op haar wekelijkse schoonmaakronde door het huis. Wanneer vervolgens een deel van de kosten van deze werkster wordt opgevoerd als praktijkkosten, is de kans aanwezig dat loonbelasting en premies sociale verzekeringen worden nageheven. Het gevolg is dat voor het toch nog warme sop te veel wordt betaald. Uit het onderstaande zal blijken dat met inachtneming van de door de jurisprudentie gevormde – soepele – spelregels het schoonhouden van de praktijkruimten niet noodzakelijk gepaard gaat met de inhouding van loonbelasting en sociale premies.

LOONBELASTING

Onder de naam loonbelasting wordt van werknemers een directe belasting geheven. De wet verstaat onder werknemer iedere natuurlijke persoon die tot een ander in dienstbetrekking staat. Het heffen van loonbelasting dient te geschieden door inhouding op het loon van de werknemer door de werkgever. De ingehouden bedragen worden door de werkgever op aangifte aan de belastingdienst afgedragen. De wet bepaalt dat de diensten van huispersoneel dat uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werkzaam is in de huishouding van een natuurlijke persoon buiten het toepassingsgebied van de Wet op de Loonbelasting blijft, indien op minder dan drie dagen per week bij dezelfde werkgever wordt gewerkt. Deze vrijstelling bevat enkele elementen die in de rechtspraak zijn uitgewerkt.

UITSLUITEND OF NAGENOEG UITSLUITEND

Zo betekent 'uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werkzaam in de huishouding' dat slechts een afwijking van tien procent is toegestaan. Een werkster die negentig procent van haar werkzaamheden in de huishouding verricht en tien procent in de praktijk zal dus in principe onder de vrijstelling vallen. Het doet daarbij overigens niet ter zake wat de aard van de werkzaamheden in de praktijk is.

HUISHOUDEN

Maar er is meer, zoals blijkt uit een uitspraak van het Hof 's Hertogenbosch, waarin een uitbreiding aan het begrip 'huishouding' wordt gegeven. Een huisarts had een werkster in dienst die zestig procent van haar werkzaamheden ten behoeve van het privé-huishouden verrichtte en veertig procent ten behoeve van de praktijk. Hij bracht daarom veertig procent van de kosten van de werkster ten laste van de praktijk, terwijl hij met een beroep op de vrijstelling voor huispersoneel geen loonbelasting had ingehouden. De inspecteur legde een naheffingsaanslag op met als argument dat nu de wet spreekt over 'uitsluitend of nagenoeg uitsluitend werkzaam in de huishouding', slechts een afwijking van – zoals hierboven werd aangegeven – tien procent is toegestaan.
Het Hof was het echter niet met de inspecteur eens en overwoog dat weliswaar een afwijking van slechts tien procent is geoorloofd, maar dat aan het begrip huishouding een enigszins ruime uitleg moet worden gegeven. Volgens het Hof kan er van huispersoneel nog sprake zijn, indien maximaal veertig procent van de werkzaamheden buiten het huishouden in enge zin wordt verricht.

VUISTREGEL

De Staatssecretaris van Financiën heeft in een brief medegedeeld zich met het standpunt van het Hof te kunnen verenigen,

voorzover het betreft huispersoneel van vrije beroepsbeoefenaren dat tevens werkzaam is in de praktijk. De Staatssecretaris onderscheidt hiervan huispersoneel dat tevens werkzaam is in het bedrijf van een belastingplichtige, in welk geval slechts de eerder genoemde afwijking van tien procent van toepassing is. Voor de werkster die tevens de praktijkruimten van de vrije beroepsbeoefenaar schoonhoudt, geldt dus op grond van de rechtspraak en de brief van de Staatssecretaris, voor de heffing van loonbelasting de vuistregel dat nog sprake kan zijn van huispersoneel indien maximaal veertig procent van de werkzaamheden buiten het huishouden in enge zin wordt verricht.

SOCIALE VERZEKERINGEN

Naast loonbelasting dient de werkgever in het algemeen ook de premies voor de sociale verzekeringen op het loon van de werknemer in te houden en af te dragen aan de betreffende Bedrijfs Vereniging. De sociale verzekeringswetten kennen voor huispersoneel echter dezelfde vrijstelling als wij hiervoor zagen met betrekking tot de loonbelasting. Hiermee is echter nog niet gezegd dat deze premievrijstelling op dezelfde wijze wordt toegepast als de vrijstelling die hierboven werd beschreven. Dit blijkt duidelijk uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, gegeven voor hetzelfde geval als een uitspraak van het Hof Amsterdam:
Bij een ongehuwde huisarts was op twee dagen in de week een werkster in dienst, die zowel het woonhuis als de op een afstand van vijf minuten fietsen gelegen praktijkruimten schoonhield. Met het schoonhouden van de praktijk was niet meer dan veertig procent van de werktijd van de werkster gemoeid. Het Hof Amsterdam overwoog dat mede gezien de brief van de Staatssecretaris voor de toepassing van de Wet op de Loonbelasting aan het woord huishouding een ruime uitleg dient te worden gegeven. Dat de praktijk en het woonhuis van elkaar gescheiden waren en op enige afstand van elkaar lagen, maakte volgens het Hof voor de werkzaamheden van de werkster weinig of geen verschil uit, vooral omdat de huisarts ook een gedeelte van zijn vrije tijd in de praktijkvertrekken doorbracht.
Uit hetgeen wij hiervoor schreven, was deze uitspraak voor de loonbelasting wel te verwachten. De opvatting van de belastingrechter wordt echter voor de sociale verzekeringen niet gevolgd. De Centrale Raad van Beroep stelde dat de in de fiscale sfeer gehuldigde opvatting, voor de toepassing van de sociale verzekeringswetten alleen overeind kan blijven in die gevallen waarin de werkzaamheden zowel aan de huishouding als aan de praktijk kunnen worden toegerekend. Dat kan, nu de praktijk niet op het woonadres werd uitgeoefend, nooit het geval zijn en volgens de Raad geldt dan de regel dat slechts geen verzekeringsplicht aanwezig is, indien de werkzaamheden uitsluitend of nagenoeg uitsluitend in de huishouding in enge zin worden verricht.
Samenvattend kunnen we zeggen dat de vrijstellingen van de Wet op de Loonbelasting en de sociale verzekeringswetten beide van toepassing zijn indien de hulp in de huishouding van haar werkzaamheden niet meer dan veertig procent in de praktijk verricht, terwijl die werkzaamheden zowel aan de huishouding als aan de praktijk kunnen worden toegerekend. Hierbij kan met name worden gedacht als de werkzaamheden worden verricht in een huis dat zowel door de gezinsleden als door de patiënten wordt gebruikt. Indien de werkster echter voor haar schoonmaakwerkzaamheden haar emmer met sop op de fiets van het woonadres naar de praktijk moet vervoeren, zullen ondanks de mogelijke vrijstelling van de inhouding van loonbelasting toch voor de sociale verzekeringswetten premies moeten worden ingehouden en afgedragen.

KOSTEN WERKSTER AFTREKBAAR?

Op grond van he vorenstaande geldt dat maximaal veertig procent van de kosten van de privé-werkster zonder verdere loonbelastingheffing of premieplicht ten laste van de winst kunnen worden gebracht als kosten voor het schoonhouden van de praktijkruimten, indien de werkster op niet meer dan twee dagen werkzaamheden verricht. Wie meer hulp nodig heeft en toch buiten de loonbelasting- en premieplicht wil blijven, zal verschillende hulpen, ieder voor maximaal twee dagen per week, in dienst moeten nemen, die echter ieder aan de voorwaarden moeten voldoen van hoogstens veertig procent in de praktijk werkzaam zijn.
Zijn de kosten van de werkster in de privéhuishouding aftrekbaar als beroepskosten? Neen, met betrekking tot bijvoorbeeld een gehuwde verloskundige met kinderen, die haar beroep zelfstandig uitoefent en zich genoodzaakt ziet voor een vlotte gang van zaken in de huishouding een werkster te nemen. Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad geldt dat, 'al zou nu de uitgave voor de werkster in verband met de persoonlijke omstandigheden van de belastingplichtige en van haar echtgenoot en de inrichting van haar huishouding een onvermijdelijk gevolg zijn van de omstandigheid, dat zij een vrij beroep uitoefent en van de wijze waarop zij dit doet, daardoor die uitgave niet ophoudt te zijn een uitgave voor particulier verbruik en zij niet gaan behoren tot de zakelijke uitgaven, welke de winst van het beroep verminderen'. Ook de kosten van de huishoudelijke hulp, noodzakelijk en onvermijdelijk omdat een dienstbetrekking wordt vervuld, zijn volgens vaste jurisprudentie niet aan te merken als aftrekbare kosten. Blijkbaar wordt de verhoging van de belastingvrije som met de arbeidstoeslag van *f* 407,— toereikend geacht om de extra kosten van de huishouding, die worden opgeroepen door deelname in het arbeidsproces, op te vangen. ■

GEWEST-VERGADERINGEN

Ter voorbereiding van de AV op 28 maart zullen gewestvergaderingen plaatsvinden. In principe zullen de heer Jansma en mevrouw de Ruyter-Piso daarbij aanwezig zijn.
Op de agenda staan de gedragsregels en de herstrukturering, beiden gepubliceerd in Fysiovisie. Voor deze bijeenkomsten zijn de leden van de afdelingsbesturen uitgenodigd. Belangstellende leden zijn van harte welkom.

Donderdag 5 maart, aanvang 20.00 uur
De Afdelingen: Friesland en Groningen/Drente
Gewestvertegenwoordiger: S. de Ree
Plaats: Crest Hotel, Drachten

Maandag 9 maart, aanvang 19.30 uur
De Afdelingen: Zeeland, Dordrecht en Breda
Gewestvertegenwoordiger: H. Koerts
Plaats: Motel Brabant Breda

Dinsdag 10 maart, aanvang 20.00 uur
De Afdelingen: Apeldoorn, Zutphen, de Achterhoek, Neder-Veluwe Arnhem en Deventer
Gewestvertegenwoordiger: W. Schoemans
Plaats: Postiljon Motel Arnhem

Donderdag 12 maart, aanvang 20.00 uur
De Afdelingen: Noord Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en Amsterdam
Gewestvertegenwoordiger: H. Wolfswinkel
Plaats: Euromotel Schiphol-Amsterdam (Oude Haagseweg)

Dinsdag 17 maart, aanvang 20.00 uur
De Afdeling: Limburg
Gewestvertegenwoordiger: L. Perry
Plaats: Crest Hotel, Born

Donderdag 19 maart, aanvang 20.00 uur
De Afdelingen: Den Haag, Leiden en Rotterdam
Gewestvertegenwoordigers: mevrouw M. van Lambalgen en mevrouw T. Vrij
Plaats: Medische Bibliotheek, Houtlaan 55, Leiden. ■

SYMPOSIUM ULTRAGELUID TIJDENS MEDICA

Van 17 tot en met 20 maart vindt in de Jaarbeurshal te Utrecht, de Medica plaats. De grote tentoonstelling waar men alle medische en ook fysiotherapeutische apparatuur en materialen kan vinden. Ter gelegenheid van die Medica organiseert het Genootschap op 17 maart een symposium over Ultra Geluid. Tijdens dit symposium wordt ingegaan op de recente publicaties over de risico's van de toepassing van Ultra Geluid, tevens wordt de praktische toepassing behandeld. Een van de sprekers is Mevrouw Mary Dyson uit Engeland die wordt beschouwd als de grootste deskundige op dit terrein. Door de organisatie van dit symposium tijdens de Medica kan het bezoek aan de Medica gekoppeld worden aan de deelname aan het symposium. Deelname aan het symposium en toegang tot de Medica is voor leden van het Genootschap gratis. Niet-leden dienen *f* 40,— te betalen. Na afloop van het symposium biedt de industrie een drankje aan op het fysiotherapeutenplein, waarom-heen de stands van de verschillende bedrijven die fysiotherapeutische apparatuur leveren, zijn ingericht. Nadere informatie bij het Centraal Bureau, telefoon 033-622400 toestel 26. ■

PROGRAMMA SYMPOSIUM

ULTRA GELUID

dinsdag 17 maart 1987

14.30 uur	**Ontvangst** met koffie/thee
15.00 uur	**Opening** door de dagvoorzitter de heer J. B. den Dekker
15.10 uur	**Adviezen over normering van fysiotherapeutische UG apparatuur** door dr. ir. W. J. van Beekum, plaatsvervangend hoofd dienst TNO/Medische Technologie
15.35 uur	**Therapeutic applications and Mechanisms of the Ultra Sound** door Mevrouw Mary Dyson, verbonden aan de United Medical and Dental School of Guy's and St. Thomas Hospital te Londen
16.15 uur	**Praktische toepassingen van Ultra Geluid** door H. Molenaar, fysiotherapeut, docent Paramedische Academie 'De Uithof' te Utrecht
16.40 uur	**Paneldiscussie** over het gebruik en toepassing van Ultra Geluid
17.00 uur	**Afsluiting en samenvatting** van het symposium door de heer J. B. den Dekker

Na afloop van het symposium wordt aan alle deelnemers een drankje aangeboden op het Fysiotherapeutenplein op de Medica '87.

START TELEAC-CURSUS: GEZOND SPORTEN

Sporten is voor steeds meer mensen een manier om gezond met hun lichaam bezig te zijn. Reden waarom het aantal sporters dan ook nog steeds stijgt. Echter, men realiseert zich vaak niet dat er bij het sporten pijnlijke blessures kunnen ontstaan. Zweepslag, tenniselleboog, voetbalknie zijn bijvoorbeeld blessures waarvan iedereen wel eens heeft gehoord. Het ontstaan, de preventie en de behandeling van sportblessures, alsmede een goede trainingsopbouw en fysiologisch inzicht om sportblessures te voorkomen, staan centraal in de Teleac-cursus GEZOND SPORTEN. Vanaf dinsdag 21 april a.s. wordt de eerste les uitgezonden. De cursus is in nauwe samenwerking met de Nederlandse Sport Federatie tot stand gekomen.

Gezond sporten is bedoeld voor iedereen die aan recreatiesport doet. Dat geldt voor deelnemers aan georganiseerde sporten, maar zeker voor hen die aan de ongeorganiseerde, individuele en teamsporten deelnemen. Evenals voor hun begeleiders en trainers. Het totale aantal ongeorganiseerde sporters wordt geschat op vier miljoen. Het aantal sportblessures bedraagt jaarlijks meer dan één miljoen. In vele gevallen hadden die ongelukken kunnen worden voorkomen, wanneer men met goede preventieve maatregelen aan een training of wedstrijd was begonnen. Kennis over het ontstaan, de preventie en de behandeling van sportblessures zijn erg belangrijk voor iedereen die sport en vormen daarom het centrale thema van de Teleac-cursus. Behalve verschillende soorten sporten die in de cursus aan bod komen, wordt de trainingsopbouw uitgelegd en wordt aangegeven wat er in het lichaam zoal verandert als men sport. Maar ook aan praktische informatie ontbreekt het niet. Conditietesten, opbouwprogramma's, enzovoort zijn bijvoorbeeld als aparte bijlage in het boek opgenomen.

OPBOUW CURSUS

'Gezond sporten' is zodanig opgebouwd, dat vrijwel alle aspecten van het gezond sporten worden belicht. Naarmate de les vordert, wordt steeds directer op het thema ingegaan. De eerste twee lessen vormen een algemene basis. Er wordt een algemeen beeld gegeven van de sportbeoefening in Nederland en er wordt ingegaan op de fysiologie en de verschillende sporten en sporters. De volgende drie lessen behandelen het belang dat de training voor de sporter heeft. Daaruit blijkt dat een goed opgebouwd trainingsprogramma voor een sportbeoefenaar absoluut noodzakelijk is. In de laatste drie lessen komen de sportblessures aan de orde. Achtereenvolgens wordt aandacht besteed aan het ontstaan, de behandeling en het voorkomen van sportblessures.

CURSUSPAKKET

'Gezond sporten' bestaat uit acht televisielessen, tien radiolessen en een cursusboek. In de televisielessen wordt weinig theorie behandeld. De nadruk ligt op de praktische toepassing van de sport en de sporter. In de radiolessen wordt de theorie aangevuld en gedetailleerd behandeld en wordt actuele informatie gegeven. De materie die op radio en televisie aan bod komt is weer uitgebreid terug te vinden in het cursusboek van circa 200 pagina's. Bovendien bevat het cursuspakket een poster met rekkingsoefeningen (stretching).

UITZENDTIJDEN

De acht televisielessen starten op dinsdag 21 april a.s. en worden wekelijks op die dag uitgezonden van 22.50-23.20 uur via Nederland 2 (herhaling op maandag van 18.30-19.00 uur, via Nederland 1). De tien radiolessen zijn vanaf donderdag 23 april a.s. wekelijks te beluisteren van 21.30-22.00 uur op Radio 5. De lessen worden op dinsdag herhaald op hetzelfde tijdstip en dezelfe zender.

BESTELWIJZE

Het cursuspakket 'gezond sporten' kost *f* 34,— en is te bestellen door dit bedrag over te maken op postgiro 54 42 32 t.n.v. Teleac, Utrecht, onder vermelding van: 'gezond sporten'. ■

VRIJWILLIGERS VOOR VAKANTIES

Heel veel mensen willen graag helpen maar weten niet hoe. De Stichting Werken heeft u juist als vrijwilliger voor haar vakantieaktiviteiten nodig.
Wij zoeken enthousiaste mensen van 20 tot ca. 65 jaar voor de volgende drie vakantiemogelijkheden:

vakantiebemiddelingsburo voor lichamelijk en/of zintuiglijk gehandicapten, die individueel en zelfstandig op vakantie willen. Dat gaat echter moeilijk zonder begeleiding; daarom zijn voor deze individuele vakanties veel vrijwilligers nodig, mensen mét en zonder verzorgingservaring. De vakanties vinden plaats in binnen- en buitenland, in ieder jaargetijde en de duur kan variëren van een dagje-uit tot één of meerdere weken.

Johannitervakantieweken voor oudere lichamelijk gehandicapten. Deze groepsvakanties, met als deelnemers 24 gehandicapten en 24 vrijwilligers, worden gehouden in aangepaste huizen in Nederland. Daar de leeftijd en de verzorgingsbehoefte van de gehandicapten steeds hoger worden is het noodzaak om veel 'deskundige' vrijwilligers in te schakelen, d.w.z. ziekenverzorgenden, verpleegkundigen (al dan niet in opleiding), fysiotherapeuten. Maar zeker ook mensen met minder ervaring zijn welkom.

bungalowvakanties voor echtparen, waarvan één der partners in een verpleeg- of verzorgingshuis woont. Deze vakanties duren 1 week en worden georganiseerd in verschillende plaatsen in Nederland in volledig aangepaste bungalows. Hiervoor is deskundigheid van de vrijwilligers een vereiste.

Al deze vakantieaktiviteiten zijn niet mogelijk zonder de inzet van vrijwilligers, véél vrijwilligers.
Mocht u belangstelling hebben voor één (of meerdere) van de bovengenoemde vakantiemogelijkheden, dan kunt u voor verdere informatie en aanmelding terecht bij:

Stichting Werken
Lange Voorhout 48
2514 EG Den Haag
Tel.: 070-64 99 20. ■

INGEZONDEN

HET WERELDCONGRES EN ZUID-AFRIKA

Het hoofdbestuur van het Genootschap achtte het wenselijk om vooraf een duidelijk standpunt te bepalen over het wel of niet deelnemen aan het W.C.P.T.-congres in Australië. Dit i.v.m. de oproep van Denemarken om het congres te boycotten t.g.v. de verwachte aanwezigheid van een Zuid-Afrikaanse delegatie. (Fysiovisie januari.)
Op zich ben ik niet geheel ongelukkig met het geven van een standpunt, aangezien het mij (en anderen) duidelijkheid verschaft in de motivering t.a.v. deze zaak door het hoofdbestuur. Tevens biedt dit mij gelijk de mogelijkheid om enkele kanttekeningen te plaatsen bij de inhoudelijke argumentatie van het hoofdbestuur, dat geleid heeft tot een voorstel om zich als Genootschap niet aan te sluiten bij een boycot van het W.C.P.T.-congres (ondanks de aanwezigheid van een Zuid-Afrikaanse delegatie). De overweging van het hoofdbestuur dat het lidmaatschap van de Zuid-Afrikaanse zusterorganisatie open staat voor alle fysiotherapeuten, ongeacht ras, huidskleur, geloof, politiek of sociale status zal op zich wel juist zijn, maar berust op een onvolledige weergave van de werkelijkheid.

In Zuid-Afrika krijgen zwarte mensen nl. op grond van ras, huidskleur, maar ook politieke en/of sociale status (vrijwel) geen kans om überhaupt fysiotherapeut te worden. Zonder de mogelijkheid te hebben de opleiding fysiotherapeut te volgen, valt er ook weinig te registreren. Dit uit zich dan ook in het zeer geringe aantal zwarte fysiotherapeuten dat in Zuid-Afrika geregistreerd is. Indien men als zwarte Zuid-Afrikaan toch in staat is zich te laten registreren, dan zal men noodgedwongen alleen binnen de gezondheidsvoorzieningen voor zwarten kunnen werken. Het Zuid-Afrikaanse systeem bepaalt afhankelijk van het feit of men een witte- of een zwarte fysiotherapeut is waar men dient te werken, voor welke bevolkingsgroep en tegen welk salaris. Een zwarte fysiotherapeut wordt i.h.a. te werk gesteld in de thuislanden met zeer veel (zwarte) patiënten en een laag salaris t.o.v. een witte fysiotherapeut, die voor een veel hoger salaris voor de witte bevolking (en ev. de zwarte stadsbevolking) werkt. Een zwarte fysiotherapeut zal niet in de witte gebieden (ruim 87% van het land) en gezondheidsvoorzieningen mogen werken en per definitie geen witte patiënten behandelen (voor een analyse van de gezondheidszorgsituatie in Zuid-Afrika zie mijn artikel in Fysiovisie maart 1985).
Dat Zuid-Afrikaanse artsen ook moeite met dit systeem kunnen hebben, blijkt b.v. uit het feit dat medische studenten aan de Universiteit van Cape Town hun proffessionele eed niet wilden afleggen i.v.m. de mogelijkheid dat zij met zichzelf in konflikt zouden kunnen komen t.a.v. het geven van een (noodgedwongen) inferieure behandeling aan kliënten t.g.v. raciale oorzaken. (Rand Daily Mail dec. 1984).
De Zuid-Afrikaanse zusterorganisatie geeft met haar registratie een weergave van de apartheidspolitiek, nl. een discriminerend beleid voor de witte- en zwarte bevolking t.a.v. beroepskeuze, beroepsuitoefening en de (financiële) waardering. Dientengevolge kan de Zuid-Afrikaanse zusterorganisatie niet losgekoppeld worden van het apartheidssysteem, waar zij een wezenlijk onderdeel van vormt.

Het voorgaande sluit direct aan bij wat de Noorse zusterorganisatie stelt: 'Beroepsorganisaties, zoals de onze, hebben dagelijks op een of andere manier met politieke vraagstukken te maken. Zoals wij het zien is het onmogelijk een onderscheid te maken tussen het beroepsmatige en het politieke karakter van zaken betreffende gezondheid, onderwijs, ekonomie en maatschappelijk welzijn, wonend in een maatschappij, bestuurd door politici.' In de geest van Noorwegen stel ik voor: ofschoon het van groot belang is om deel te nemen aan beroepsinhoudelijke en wetenschappelijke bijeenkomsten, lijkt het me zinvol om het komende W.C.P.T.-congres te boycotten i.v.m. de deelname van een vertegenwoordigende instantie uit een land dat een grof discriminerend (fysiotherapeutisch) gezondheidszorgbeleid voert voor de verschillende bevolkingsgroepen.

Jan Klaver, fysiotherapeut in de Sterrenberg, Zwakzinnigeninrichting te Huis ter Heide.

NASCHRIFT VAN DE REDAKTIE

Voor alle duidelijkheid moet worden gesteld dat tijdens het W.C.P.T.-congres in mei in Sydney een wetenschappelijk congres plaatsvindt en een vergadering van de W.C.P.T. Tijdens die vergadering zal een motie van de Scandinavische landen aan de orde komen waarin gevraagd wordt de Zuid-Afrikaanse organisatie het lidmaatschap van de W.C.P.T. te ontzeggen. Het standpunt van het Genootschap ten aanzien van die motie moet nog geformuleerd worden. Als de leden van oordeel zijn dat de Zuid-Afrikaanse organisatie geen deel meer uit mag maken van de W.C.P.T., zal dat het stemgedrag van het Genootschap bepalen. Als men zo handelt is dat in ieder geval een zeer duidelijk gebaar. ■

STICHTING WETENSCHAP EN SCHOLING FYSIOTHERAPIE

FYSIOTHERAPIE EN 'HARD-LOPEN'

Het voorjaarsprogramma van SWSF voorziet onder andere in de start van een cursus 'Fysiotherapie en hardlopen' op 9 mei 1987. Steeds meer mensen immers doen aan sport binnen verenigingen of op eigen houtje. Deze ontwikkeling verdient de aandacht van de fysiotherapie. Met de toename van de sportbeoefening stijgt ook het aantal blessures. De fysiotherapie heeft een functie bij het behandelen en voorkomen van deze blessures en het begeleiden van 'trimgroepen' van 'gezonden' en van mensen met bepaalde aandoeningen.

Nederland kent ruim 4,3 sportbeoefenaren, die in verenigingsverband sport bedrijven. Daarnaast zijn nog eens ongeveer 2 miljoen mensen actief op sportgebied, in de vorm van trimmen, bewegen op muziek of algemene fitness-training. Sport is in de eerste plaats een vrijetijdsbesteding: mensen doen het, omdat zij het fijn vinden te bewegen, te spelen en te wedijveren in een bepaalde groep. Gezondheid is een belangrijk motief voor sportbeoefening. Naar verwachting zal de betekenis van sportbeoefening in de toekomst alleen nog maar toenemen.

Sport bevordert de gezondheid, zo wordt aangenomen. Maar de negatieve effecten van sportbeoefening zijn ook duidelijk zichtbaar. Overbelasting – continue, repeterende of acute – kan schade veroorzaken. Schade aan het steun- en bewegingsapparaat lijkt een bijna niet te ontlopen risico bij een aantal sporten. Over 1985 registreerde de Stichting Consument en Veiligheid dat de Nederlandse ziekenhuizen alleen al zo'n 200.000 sportblessures te verwerken kregen. Voor huisartsen is het aantal over dat jaar niet bekend, maar over 1983 was dat ook ca. 200.000.

Een belangrijke factor bij het ontstaan van sportblessures lijkt te zijn gebrek aan informatie over voorbereiding, bescherming en over een juiste sportbeoefening. Onderzoek zal nog veel duidelijk moeten maken over de positieve en negatieve aspecten van sportbeoefening, zowel in het algemeen als sport-specifiek. Dit onderzoek kan liggen op fysiologisch, somatisch, psychologisch, epidemiologisch, sociologisch en traumatologisch terrein. Momenteel genieten onder andere het fysiologisch onderzoek en onderzoek naar biomechanische aspecten van het bewegen al meer belangstelling. Zo heeft recent wetenschappelijk onderzoek uitgewezen dat bij recreatiesporters van dertig tot vijfenzestig jaar, die gedurende vijf jaar gemiddeld eenmaal per week trimmen, het algemeen uithoudingsvermogen en lichaamsgewicht op peil bleef. Bij niet-trimmers nam daarentegen het zuurstofopnamevermogen af en het vetpercentage van het lichaamsgewicht nam toe.

ACTUELE ONDERWERPEN

Tijdens de SWSF-studiedag op 9 mei zal verder aandacht worden besteed aan steeds actueler wordende psychofysiologische achtergronden van het bewegen:

- 'after-glow'; een gevoel dat ontstaat na afloop van het trimmen en zich kenmerkt door minder spanning/stress, meer energie en een verbeterde stemming;
- 'stress(reductie)': het fitheidsniveau van mensen lijkt een directe invloed te hebben op de manier waarop hij met stress omgaat of ertegen bestand is;
- 'trim'-programma's als therapeutisch middel tegen klachten als gevolg van hypertensie en depressie.

Buiten Nederland, en dan met name in Scandinavië en de Verenigde Staten, is er sprake van een nieuwe rage in 'bedrijfsfitness'. Dat zijn door (para-)medici en inspanningsdeskundigen begeleide trainingsprogramma's, met als doel het verhogen van het fitheidsniveau van werknemers binnen een bedrijf.

Ook hiervoor is het uitgangspunt dat managers en werknemers in het algemeen, met een betere conditie, minder vaak ziek zijn, meer produceren en beter bestand zijn tegen stress. Fysiotherapeuten spelen al weer een belangrijke rol in het voorkomen van blessures aan het houdings- en bewegingsapparaat en het begeleiden en evalueren van de individueel opgestelde trainingsprogramma's. Tijdens de cursus zal stil worden gestaan bij de praktische consequenties van trainingsprogramma's

- absolute en relatieve contra-indicaties;
- trainingsvorm, trainingsintensiteit en -frequentie;
- meten van trainingseffecten.

Het begeleiden van (recreatieve) sportbeoefening en ook het systematisch hanteren van bewegen als therapeutisch middel, vereist kennis van de effecten van bewegen op het bewegingsapparaat (ook bij pathologie) en op het cardiovasculair apparaat. Het is van groot belang dat fysiotherapeuten op de hoogte zijn van deze aspecten en deze kunnen integreren in hun behandeling/begeleiding, zodat zij deze op

verantwoorde wijze kunnen geven. In de cursus 'hardlopen' worden genoemde aspecten nader uitgewerkt, waarbij 'hardlopen' als kapstok zal worden gebruikt. In deze cursus wordt voortgebouwd op de reeds aangereikte kennis tijdens de cursus 'Fysiotherapie in de sportgezondheidszorg' (tweede trap).

ALGEMENE INFORMATIE

Data
Zaterdag 9 mei 1987 en een nog nader te bepalen vrijdagavond en zaterdag in het najaar van 1987

Plaats
Zaterdag 9 mei, in 'Trianon' Utrecht. De vrijdagavond en zaterdag in het najaar van 1987 op het Nationaal Sportcentrum Papendal, Arnhem

Kosten
De kosten bedragen inclusief koffie, thee, lunches en syllabus:

- voor NGF-leden *f* 430,—
- voor niet-NGF-leden *f* 470,—

Informatie
SWSF tel. 033-622980

Aantal deelnemers
Maximaal 100

Voorwaarde voor inschrijving
Deelnemers dienen de cursus 'Fysiotherapie in de sportgezondheidszorg' (tweede trap) te hebben gevolgd.

Verklaring
Aan de cursisten wordt na afloop van de cursus een verklaring uitgereikt als bewijs van hun deelname.

LIDVERENIGINGEN

Landelijke Vereniging van Vrijgevestigde Fysiotherapeuten • Landelijke Vereniging van Fysiotherapeuten in Dienstverband • Landelijke Vereniging van Studenten Fysiotherapie • Vereniging van Multidisciplinair Samenwerkende Fysiotherapeuten • Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in Verpleeghuizen • Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Pré- en Postnatale Gezondheidszorg • Nederlandse Vereniging voor Manuele Therapie • Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Sportgezondheidszorg • Nederlandse Vereniging van Fysiotherapie bij Hart- en Vaatziekten.

LVVF

WIE BETAALT DE REKENING

Het blijkt dat er nog steeds geen duidelijkheid is over de vraag wie (de praktijkhouder of de praktijkmedewerker) de premies voor de werknemersverzekeringen en voor de volksverzekeringen moet betalen, als de BVG premieplicht heeft vastgesteld. De jurisprudentie die inmiddels over deze vraag is ontstaan vertoont een erg uiteenlopend beeld. Hieronder volgt een beknopt overzicht van verschillende uitspraken die rechters hebben gedaan. Daarna worden de uitspraken waar nodig van commentaar voorzien. Tot slot wordt weergegeven hoe de vraag beantwoord zou moeten worden in het licht van het norminkomen en van de tariefopbouw.

WAT VINDEN DE RECHTERS

Zoals in de inleiding al opgemerkt, zijn de uitspraken van de rechter over de vraag wie de premies betaalt als de BVG premieplicht vaststelt, zeer uiteenlopend. Over een ding is men het echter volledig met elkaar eens: het werknemersdeel van de premies voor de werknemersverzekeringen ('De BVG premies') en voor de volksverzekeringen (AOW/AWW) is voor rekening van de praktijkmedewerkers. Het werkgeversdeel van deze premies moet volgens de ene rechter geheel door de praktijkhouder worden betaald en volgens de andere rechter geheel door de praktijkmedewerker. En verder worden oplossingen gevonden die tussen deze twee uitersten in zitten. Voor de volledigheid wordt hierbij opgemerkt dat het hier alleen maar gaat om uitspraken die in kort geding zijn gedaan door presidenten van arrondissementsrechtbanken; het gaat hierbij dus alleen nog maar om zogenaamde 'voorlopige voorzieningen'. Hieronder een overzicht:

Rechtbank en gerechtshof Arnhem:
werkgeversdeel voor zowel de premies volksverzekering (de zogenaamde 'opslagpremie'), als de premies werknemersverzekering, voor rekening van de praktijkhouder.

Gerechtshof in Den Haag:
oordeelt dat de praktijkhouder het werkgeversdeel van de BVG-premies moet betalen.

De rechtbanken in Middelburg, Leeuwarden, Almelo en Groningen:
oordelen dit eveneens (zie echter het commentaar bij deze uitspraken).

De rechtbank in Rotterdam:
oordeelt dat alle premies voor rekening van de praktijkmedewerker zijn, met uitzondering van het werkgeversdeel voor de premie Ziektewet. De reden hiervoor is dat een wijziging in de verhouding tussen het werkgeversdeel en het werknemersdeel op grond van de Ziektewet alleen met toestemming van de minister mag plaatsvinden.

De rechtbank in Amsterdam:
oordeelt dat de BVG-premies voor rekening van de praktijkmedewerker zijn. De praktijkhouder moet de praktijkmedewerker echter 'schadeloos' stellen voor de inkomensachteruitgang die de praktijkmedewerker als gevolg daarvan, niet als gevolg van wijziging van het fiskale regime, ondervindt.

De rechtbanken in Den Haag, Roermond en Breda:
zijn van oordeel dat alle premies voor rekening van de praktijkmedewerker moeten komen.
Daarnaast blijkt uit de uitspraken dat vrijwel alle rechterlijke instanties vinden dat in redelijk overleg tussen de praktijkhouders en praktijkmedewerkers uit de problemen moet worden gekomen.

COMMENTAAR

Omdat de problematiek met betrekking tot de werknemersverzekeringen en volksverzekeringen verschillend is zullen die hieronder afzonderlijk worden besproken.

VOLKSVERZEKERINGEN

Het gaat hier om de zogenaamde 'opslagpremies' ten behoeve van de AKW, AWBZ en AAW. Het gerechtshof in Arnhem heeft daarvan uitgesproken dat deze voor rekening van de praktijkhouder komen. Dit lijkt echter van alle logica gespeend te zijn en leidt tot een onredelijke uitkomst. Voordat de BVG premieplicht vaststelde, moest de praktijkmedewerker dat deel van de volksverzekeringen immers ook in alle gevallen zelf betalen. Als deze premies nu plotseling door de praktijkhouder moeten worden betaald, worden de praktijkmedewerkers een heel stuk bevoordeeld ten opzichte van de oude situatie.

WERKNEMERSVERZEKERINGEN

Als commentaar op de uitspraken met betrekking tot de BVG-premies kan worden volstaan met twee overwegingen uit een uitspraak van de rechtbank in Middelburg (19-12-1986):
'4.3 Nu betekent de toepassing van de sociale wetgeving dat de werkgever bepaalde premies voor eigen rekening dient te houden. Dit gedeelte mag hij niet op medewerkers verhalen. Dit alles betekent een aanslag op de essentie van het rose kontrakt, namelijk dat een bepaald percentage van de aan cliënten verzonden nota's aan de praktijkhouder toekomt voor diens organisatorische bemoeienissen met administratie, gebouw en dergelijke. In dit percentage is geen rekening gehouden met lasten als die welke krachtens de sociale wetgeving voor zijn rekening komen wanneer de medewerkers als werknemers in de zin van deze wetgeving beschouwd moeten worden. De overeengekomen percentageverdeling moet dan ook de overeenkomst (het rose kontrakt, NR) te goeder trouw aanpassende aan de gewijzigde omstandigheden, opnieuw bezien worden.

Dat geldt met terugwerkende kracht tot de datum waarop de sociale wetgeving op betrokkenen wordt toegepast. Natuurlijk zal daarbij gestreefd moeten worden naar een netto-resultaat dat voor beide partijen zo min mogelijk afwijkt van het resultaat overeenkomstig het rose kontrakt. Voor zover dit niet haalbaar mocht blijken moet in onderling overleg een oplossing voor de problematiek worden gevonden, waarbij van beide partijen soepelheid mag worden gevergd'.

4.4 Nu is de vraag welke tijdelijke regeling het meest redelijk is. De praktijkhouder mag volgens de sociale wetgeving bepaalde onderdelen van de premies niet inhouden, maar wel is denkbaar een aanpassing van het uitkeringspercentage op zodanige wijze dat dat het verbod van inhouding compenseert. Daarvoor kan aanleiding bestaan voor zover het verbod van inhouding betreft uitgaven die krachtens het rose kontrakt in de risicosfeer van de medewerkers lagen.'

Vervolgens konstateert de president van de rechtbank in Middelburg (bijna spijtig) dat hij op grond van de uitspraak van het Gerechtshof in Den Haag niet anders kan dan oordelen dat de praktijkhouder (bij wijze van voorlopige voorziening) het werkgeversgedeelte moet betalen en de medewerker het werknemersgedeelte. De citaten geven echter een duidelijke weg hoe, en tegen welke achtergrond, in de praktijk tot een oplossing kan worden gekomen.

HET NORMINKOMEN EN DE TARIEFOPBOUW

In het kader van het inkomensbeleid ten aanzien van vrije beroepsbeoefenaren werden door de overheid norminkomens vastgesteld. Dit norminkomen is bedoeld om de vrije beroepsbeoefenaar, gegeven een bepaalde omvang van de praktijk in staat te stellen een inkomen te verdienen dat gelijk is aan (meestal) een ambtenaar met een funktie die van een vergelijkbaar niveau is. Voor de fysiotherapeut is dit de ambtenaar die schaal 8 verdient. De opbouw van dit norminkomen is als volgt:

schaalsalaris (-/- inhouding)
+ vakantietoeslag
+ premie AOW/AWW
+ opslagpremies AKW/AWBZ/AAW
+ ziektekostenvoorziening
+ invaliditeitsvoorziening
+ pensioenvoorziening

Dit norminkomen wordt vervolgens verwerkt in de tarieven (het inkomensbestanddeel). De berekening van het uiteindelijke tarief is als volgt:

$$\frac{\textbf{norminkomen + normatief kostenpakket}}{\textbf{normpraktijk}} = \textbf{tarief}$$

Bij het adviespercentage van de beroepsorganisatie ten tijde van het notabasissysteem heeft voorop gestaan dat de praktijkmedewerker het inkomensdeel uit het tarief zou ontvangen en de praktijkeigenaar de kostenvergoeding uit het tarief. Uit de opbouw van het norminkomen, zoals hiervoor aangegeven, blijkt dat de praktijkmedewerker dus naast het schaalbedrag en de pensioenbijdrage ook ontving de opslagpremie AKW/AWBZ/AAW en het werkgeversdeel van de zogenaamde werknemersverzekeringen om daarmee zich te verzekeren tegen het risico van arbeidsongeschiktheid, kortdurende ziekte, en dergelijke. De LVVF noemt dat de 'loonsomtheorie' en bedoelt daarmee te zeggen dat de praktijkmedewerker als zelfstandige fysiotherapeut een honorarium ontving dat zo groot was, dat indien er sprake zou zijn van een werknemer, uit het ontvangen honorarium na aftrek van lasten en verplichtingen toch het schaalinkomen zou overblijven. In de ledencirculaire van mei 1985 aan de LVVF-leden is aangegeven hoe, op basis van de getallen van 1983, die bedragen met elkaar korresponderen.
Hoewel de beroepsorganisaties van fysiotherapeuten adviseren om: 'in het algemeen tenminste' het honorariumbestanddeel uit te betalen is het voor de vraag wie de premies betaalt minder belangrijk welk percentage is uitgekeerd in het verleden. Tussen de praktijkhouder en de praktijkmedewerker bestaat immers overeenstemming over dit percentage. In alle gevallen kan een herberekening van het percentage plaatsvinden zoals de president van de rechtbank in Middelburg aangeeft.
In 1982 bedroeg het inkomensbestanddeel in het tarief 68,3%. In 1983, 1984 en 1985 variëren die percentages: voor 1983 67,6%, voor 1984 ca. 67,2% en voor 1985 ca. 66,7%. Dat 1984 en 1985 nog niet vast staan komt door nog te verwachten nabetalingen door het ziekenfonds (deze nabetalingen hebben alleen betrekking op het praktijkkostenbestanddeel, maar daardoor verandert wel het relatieve aandeel van het inkomensdeel in het tarief).

Standpunt LVVF

Duidelijk is derhalve dat het standpunt van de LVVF niet anders kan zijn dan: indien het honorariumbestanddeel van het tarief aan de medewerker ten goede is gekomen dat daarmee feitelijk dus zowel het werkgevers- als het werknemersdeel van de (opslag-)premies aan de medewerker is uitgekeerd. Als dan achteraf blijkt dat de praktijkmedewerker wordt beschouwd als werknemer en de praktijkhouder als werkgever dan kan de praktijkhouder de afdracht van premies niet voldoen uit het kostendeel van het tarief omdat dan de werkgever meer dan evenredig wordt belast en de werknemer een meer dan bovenmatige beloning ten opzichte van het norminkomen zou hebben ontvangen. Het lijkt in dat geval redelijk dat de praktijkmedewerker ook het werkgeversdeel betaalt, hetzij door dat deel terug te storten, het zij door een aanpassing van het percentage dat wordt uitgekeerd. In de praktijk zullen echter, om verschillende redenen, zowel hogere als lagere percentages dan het inkomensbestanddeel uitbetaald zijn waarmee dan ook rekening moet worden gehouden bij de lastenverdeling.

CONCLUSIE

De kwestie van de premieplicht en de betaling van de premies leidt tot grote onrust in de praktijk en de uitspraken van de rechters in kort geding geven onvoldoende duidelijkheid. Wanneer er echter in het overleg in de praktijken naar wordt gestreefd om alle betrokkenen zoveel mogelijk in een gelijke netto-positie te houden moet het mogelijk zijn om tot een vergelijk te komen over de toekomstige toedeling van de premies. Uitgangspunt daarbij is de hiervoor weergegeven 'Loonsomtheorie', deze gaat in beginsel ook op in het verleden, maar zal over het verleden minder strikt toegepast kunnen worden omdat in redelijkheid met een aantal omstandigheden rekening moet worden gehouden; zo heeft de praktijkmedewerker zich partikulier moeten verzekeren voor zaken waarvoor hij achteraf op grond van de werknemersverzekeringen verzekerd blijkt te zijn geweest. Voor de mate waarin daarmee rekening moet worden gehouden zal ondermeer bepalend kunnen zijn het moment waarop de praktijkhouder in onderling overleg premies is gaan inhouden. Tevens moet er rekening mee worden gehouden dat de praktijkhouder wordt gekonfronteerd met premies voor een risico dat, conform het rose kontrakt, steeds bedoeld is geweest om voor rekening van de praktijkmedewerker te komen. Het percentage dat de praktijkhouder in het verleden heeft ontvangen ter dekking van de praktijkkosten zal in het algemeen niet voldoende zijn om achteraf die premies geheel zelf te voldoen.
Tot slot:
in de onderhandelingen hierover zou elke betrokkene de continuiteit van de praktijk in het oog moeten houden. Uiteindelijk is niemand gebaat bij ontslagen of faillissementen.

UITSPRAAK GESCHILLENCOMMISSIE OVER CONTROLE DECLARATIES

De Geschillencommissie heeft op 8 januari een uitspraak gedaan over onder meer de controle van declaraties door de ziekenfondsen. Het betreft hier een ingewikkeld geval waarin verschil van mening bestond over:

1. het aantal medewerkers in de praktijk,
2. het aantal uren dat de medewerkers in de praktijk werkzaam zouden moeten zijn.
3. overschrijding van dit urenaantal en
4. de wijze van controle van de declaraties door het ziekenfonds.

Over 1, 2 en 3 doet de commissie nog geen uitspraak omdat vooralsnog onvoldoende gegevens beschikbaar zijn. De Commissie bevestigt alleen wel eerdere uitspraken over het aantrekken van praktijkmedewerkers in de periode liggend tussen het moment van van kracht worden van de ontheffingsbeschikking o.g.v. artikel 47, derde lid, Ziekenfondswet februari 1982 en medio 1983, toen de landelijke organisaties overeenstemming bereikten over de wijziging van artikel 8 van de modelovereenkomst. In deze periode mochten nog medewerkers worden aangetrokken en mochten ook urenopgaves nog worden uitgebreid. Omtrent de controle van de declaraties beslist de Commissie: 'Bindend adviseurs zijn met partij x (de fysiotherapeut) van oordeel dat aan de uitkomsten van de controle van een enkele maanddeclaratie geen vermoedens kunnen worden ontleend over de (on)juistheid van hetgeen in een heel kalenderjaar is gedeclareerd.

In gevallen waarin deugdelijke chronologische praktijkregisters voorhanden zijn en geen afspraak is gemaakt als bedoeld in punt III.3 van de bijlage bij het Besluit controle declaraties fysiotherapeutische hulp door fysiotherapeuten en heilgymnasten/masseurs, dienen in beginsel voor de beoordeling van hetgeen in een kalenderjaar is gedeclareerd alle maanddeclaraties te worden onderzocht'.

Opmerkingen LVVF

- Het Besluit controle declaraties is gepubliceerd in Fysiovisie van april 1984 pagina 12 e.v.
- Het in de uitspraak genoemde punt III.3 luidt als volgt: 'Teneinde op een relatief eenvoudige wijze tot een eventuele financiële verrekening over het gehele kalenderjaar te komen, wordt in overleg vooraf met de praktijkhouder het aantal maanden waarop het nadere onderzoek betrekking heeft, bepaald en wordt overeengekomen om op basis van de uitkomsten van het onderzoek tot verrekening over het gehele kalenderjaar te komen'
- De uitspraak van de Geschillencommissie is dusdanig algemeen geformuleerd dat naar de mening van de LVVF ook de ziekenfondsen hun werkwijze bij de controle van de declaraties daaraan zullen moeten aanpassen.
- De Geschillencommissie geeft redelijke richtlijnen over de wijze waarop de controle moet plaatsvinden. Niettemin blijkt dat in de praktijk ook ziekenfondsen zich daar niet aan storen. Bovendien blijkt in de praktijk dat het besluit controlerichtlijnen veel te gedetailleerd is, omdat het gekoppeld wordt aan de normatieve arbeidstijd die ten grondslag ligt aan de opbouw van het tarief. Die was destijds uitdrukkelijk bedoeld als de tijd 'die de gemiddelde fysiotherapeut landelijk gemiddeld aan een verrichting besteedt'. Hij is nooit bedoeld geweest als een individueel bepaald gemiddelde. Het wachten is nu nog op het geval dat de fysiotherapeut aantoonbaar meer tijd besteedt dan de gemiddelde behandeltijd. Zou het ziekenfonds dan moeten nabetalen?

PROCEDURES TUSSEN FYSIOTHERAPEUTEN

Als gevolg van het BVG-optreden zijn er nogal wat geschillen ontstaan tussen enerzijds praktijkeigenaren en anderzijds medewerkers. Sommige van deze geschillen kunnen onderling worden geregeld, hetgeen altijd de voorkeur verdient. Bij andere geschillen wordt een Geschillencommissie of de rechter ingeschakeld. De onderlinge geschillen leiden nogal eens tot gespannen situaties binnen de praktijken. Van de kant van patiëntenverenigingen zijn wij er attent op gemaakt dat het voorkomt dat patiënten hinder ondervinden van de gespannen situatie. Dergelijke gebeurtenissen hebben niet alleen een invloed op de voortgang van de betreffende praktijk, maar schaden ook de gehele fysiotherapeutische hulpverlening. Er dient voor gewaakt te worden dat onderlinge conflicten de patiëntenzorg niet in gevaar brengen. Ten bate van de gehele fysiotherapeutische hulpverlening doen we een dringend beroep op degenen die hun praktijkvoering nog niet aan de omstandigheden hebben aangepast, met elkaar tot overeenstemming te komen, in de vorm van een maatschap of een loondienstverhouding. ■

LVFD

DE FYSIOTHERAPEUT IN DIENSTVERBAND EN DE BELASTING

De intramuraal werkende fysiotherapeuten worden niet alleen geconfronteerd met een strukturele overbelasting door het patiënten aanbod, maar ook met de noodzaak zich na te scholen en het een en ander te doen aan de ontwikkeling van de fysiotherapie. Naast die noodzaak is ook de bereidheid en de mentaliteit om aandacht aan de patiënten te besteden en het beroep te ontwikkelen volop aanwezig. Daaraan hebben intramuraal werkende fysiotherapeuten een goede reputatie overgehouden. Aanvullende opleiding en nascholing kosten geld, dat men vaak zelf op moet brengen uit een inkomen dat nog steeds te laag is. Wij maken u erop attent dat vele kosten die u maakt, gemaakt worden om uw beroep naar behoren uit te voeren. Derhalve vallen deze kosten onder beroepskosten en zijn als zodanig aftrekbaar voor de belasting.

Hieronder worden de aftrekmogelijkheden voor de belasting nog eens op een rijtje gezet.

De rechtspraak heeft aan het begrip aftrekbare kosten de volgende uitleg gegeven: 'Aftrekbaar zijn de kosten die naar aard en omvang binnen de grenzen der redelijkheid zijn gedaan terwille van een behoorlijke vervulling van de dienstbetrekking of nevenwerkzaamheden.' De werkelijke kosten zijn aftrekbaar voor zover ze tot uw last komen. Zowel de kosten als de eventuele vergoedingen moet u op een bijlage duidelijk aangeven. Voorbeelden van aftrekbare beroepskosten zijn:

Uitgaven voor instrumenten en gereedschappen

Behalve aan medische instrumenten valt te denken aan aktentas, schrijfmachine, rekenmachine, schrijfgerei etc. Bij hogere aanschafprijzen kunnen de lasten meestal slechts via afschrijving in een aantal jaren ten laste van het inkomen worden geboekt.

Vakbond, beroepsvereniging
De contributie van de beroepsvereniging(en), alsmede de reis- en verblijfkosten voor het bijwonen van vergaderingen, zijn aftrekbaar. Hetzelfde geldt voor de kosten die u als aktief kaderlid maakt.

Vakliteratuur, vakboeken etc.
Aftrekbaar zijn alle kosten voor vakliteratuur, dus ook abonnementen e.d.

Beroepskleding en bewassing
Specifieke beroepskleding, voor zover niet aangeschaft door de werkgever, zijn aftrekbaar zoals: schoeisel, witte hemden, trainingspak etc. Sommige inspecteurs verlangen een besparing op normale kleding in aanmerking te nemen. Kosten van stomen, wassen en eventueel herstellen van deze kleding zijn eveneens aftrekbaar.

Sollicitatiekosten
Aftrekbaar zijn alle sollicitatiekosten: postzegels, briefpapier, reiskosten (zowel naar mogelijk toekomstige werkgever als naar vacaturebank of arbeidsbureau). Het wel of niet slagen van een sollicitatie doet niet terzake.

Werk-, studeerkamer
Indien u in uw huis een kamer of een deel van een kamer als werk- en studeerkamer gebruikt, zijn de volgende kosten aftrekbaar:

- een 'evenredig deel' van:
  a. de huur of huurwaarde van het huis;
  b. de kosten voor verwarming, verlichting en schoonhouden (inclusief kosten van vastrecht);
  c. de onroerend goed belasting wegens feitelijk gebruik;
  d. de inboedelverzekering.
  Het 'evenredig deel' is te berekenen aan de hand van de oppervlakte van werk- of studeerkamer ten opzichte van de totale oppervlakte van het gehele huis.
- afschrijving en onderhoud van meubilair en stoffering, alsmede kosten van schilderen en behangen.

Studie-, congreskosten
Alle kosten in verband met het beroepshalve bijwonen van congressen, cursussen, refereerdagen en vergaderingen vormen beroepskosten. Tot de kosten kunt u rekenen: cursuskosten, verblijfkosten en de reiskosten op basis van een redelijke kilometerprijs.

Telefoonkosten
Zowel de zakelijke gesprekskosten als een daarmee corresponderend evenredig deel van de abonnementkosten is aftrekbaar (denk hierbij ook aan bereikbaarheidsdiensten e.d.).

Reiskosten
Voor het gewone woon-werkverkeer gelden, al naar gelang de afstand en het aantal dagen, forfaitaire aftrekken. De hierbuiten vallende overige (zakelijke) kilometers zijn wel aftrekbaar zoals: bezoeken collegae, congressen, symposia, vergaderingen en ook de kilometers die u rijdt tijdens een bereikbaarheidsdienst, voor zover die niet door uw werkgever worden vergoed.

Personeelsvereniging, jubilea e.d.
Bijdragen voor een personeelsvereniging, een 'lief-en-leed-pot', cadeautjes aan collegae bij jubilea alsmede uw traktaties aan collegae bij verjaardagen e.d. zijn aftrekbaar.

Representatiekosten
Deze hangen ten nauwste samen met sociale contacten die voor u een zeker verplicht karakter dragen. Het gaat om consumpties, rookartikelen, bloemen etc., aangeboden aan collegae en medewerkenden. Ook het ontvangen van collegae, thuis of elders, het bezoeken van bijeenkomsten, uitgaven voor een diner, alles met het oog op werkcontacten en met als grens het redelijkheidscriterium. Wij zullen u echter wel adviseren zeer goede notities te maken van de afspraken en de uitgaven (met zoveel mogelijk nota's) goed bij te houden.

Proceskosten
Alle proceskosten inzake primaire en/of secundaire arbeidsvoorwaarden zijn aftrekbaar (denk hierbij aan salaris, ontslag).

Verhuiskosten
Als u in geval van overplaatsing of het aanvaarden van een nieuwe functie moet verhuizen, zijn de volgende kosten aftrekbaar:

- reiskosten van uw gezin naar de nieuwe woning;
- transportkosten van de inboedel;
- aansluitkosten voor elektra, gas en telefoon;
- het opknappen van de nieuwe woning (reparaties, behangen, binnenschilderwerk);
- schoonmaakkosten van oude en nieuwe woning;
- kosten om vloerbedekking en gordijnen passend te laten maken;
- eventueel verlies op de achtergelaten stoffering.

Niet aftrekbaar zijn de kosten van verbetering van het pand, de aanschafkosten van nieuwe stoffering, meubilair etc.

Verblijfkosten
In geval u bij het aanvaarden van een nieuwe functie niet direkt een geschikte woonruimte ter beschikking hebt, zijn de hotel- en pensionkosten aftrekbaar, voor zover zij de normale kosten thuis overtreffen.
Deze opsomming heeft niet de pretentie volledig te zijn; ze dient zoals gezegd slechts als leidraad.
Wij willen u wel adviseren alles wat tot schriftelijk bewijs kan dienen, zoals nota's, agenda's, gemaakte aantekeningen e.d. zorgvuldig te bewaren. U kunt ze misschien ter staving van de uitgaven nodig hebben.

LVFD WINT EEN ZAAK OVER FUNKTIEWAARDERING

De LVFD is op 11 november 1986 opgetreden namens twaalf fysiotherapeuten tijdens een zitting van het Ambtenaren Gerecht te Zwolle. Het betrof een conflict tussen de direktie van het Sophia Ziekenhuis en de genoemde medewerkers omtrent de wijze van toepassing van de aldaar geldende functiewaardering, het zogenaamde FUWA-systeem. De LVFD maakte het kollektieve klaagschrift en voerde het verweer voor allen en met succes. Alle fysiotherapeuten zijn onlangs in het gelijk gesteld.

DIENSTVERBAND? . . LVFD! LVFD VOOR COLLECTIEVE BELANGENBEHARTIGING

Voor wat betreft de arbeidsvoorwaarden voor fysiotherapeuten werkzaam in dienstverband in instellingen en gezondheidscentra is de LVFD aangesloten bij het Ambtenaren Centrum (AC) en de Federatie van verenigingen van Hogere Functionarissen in de gezondheids- en bejaardenzorg (FHZ). Zo is de LVFD betrokken bij de totstandkoming van het CAO-Z, CAO-G en ambtenarenrechtspositieregeling. Zowel het AC als de FHZ treden namens de LVFD op als onderhandelingspartner bij fusies. Via de FHZ is de LVFD erg druk met de funktiewaardering Gezondheidszorg (FWG). In samenwerking met de Vereniging van Hoofden Fysiotherapie (VHF) maakt de LVFD zich hard voor het verwerven van een juiste positie van de dienst fysiotherapie in ziekenhuizen en een noodzakelijke uitbreiding van het aantal arbeidsplaatsen. Binnen het Genootschap is de LVFD betrokken bij de totstandkoming van een goed arbeidskontrakt voor fysiotherapeuten in loondienst in de partikuliere praktijk.

DE LVFD VOOR INDIVIDUELE BELANGENBEHARTIGING

De individuele belangenbehartiging bestaat uit het geven van informatie, advisering en mogelijke bijstand. In het kader van informatieverstrekking krijgen LVFD-le-

den periodiek een ledenbrief. Verder heeft de vereniging voor haar leden een aantal brochures opgesteld welke bij het Centraal Bureau opvraagbaar zijn:

- De fysiotherapeut en de OR
- Dienstverband? . . . LVFD!
- Loondienst
- FWG-info
- De plaats van de Dienst Fysiotherapie in algemene ziekenhuizen
- De Dienst Fysiotherapie in cijfers

LVFD-leden kunnen kosteloos juridische adviezen inzake dienstverbandkwesties ontvangen, omtrent onder andere:
- arbeidskontrakten
- salarissen
- CAO-aangelegenheden
- geschillen tussen werknemer en werkgever (schorsing e.d.)
- pensioen kwesties

De LVFD staat ter behartiging van de in dienstverband werkzame fysiotherapeuten in het voorste gelid. Om effektiever te werken, doch vooral om er voor te kunnen zorgen dat meer fysiotherapeuten meepraten en meebeslissen, over het beleid is een grote sterke achterban een vereiste. Voor opgave lidmaatschap is een telefoontje genoeg (033-622400). ■

NVFS

JAARVERGADERING

Op zaterdag 4 april 1987 is de jaarvergadering vastgesteld waarin naast jaarverslag en begroting ook verslag zal worden gedaan van de registratiecommissie, van de Commissie die zich bezighoudt met het maken van een profielschets van de fysiotherapeut in de sportgezondheidszorg, de commissie sportmassage en de organisatie rond de regiovertegenwoordiging. Het geheel zal worden gecompleteerd door een wetenschappelijk deel. Agenda en tijden zullen alle leden worden toegestuurd.

SPORTMEDISCH CONGRES

Woensdag 19 maart 1987 wordt tijdens het ABN Wereld Tennistoernooi in het Sportpaleis AHOY te Rotterdam, een sportmedisch congres georganiseerd, gewijd aan de achillespees-problematiek. Dit congres wordt georganiseerd door het sportmarketingbureau Holland Sportief in samenwerking met de NVFS en de VSG (Vereniging voor Sportgeneeskunde). Dit congres is gericht op fysiotherapeuten, artsen en specialisten die affiniteit hebben met de sport. De heren Van Breukelen Taal (NVFS) en Van den Bosch (VSG) hebben de wetenschappelijke organisatie verzorgd. Zo zal prof. dr. P. R. Cavanagh (Pensylvania Staten University) spreken over de krachten die inwerken op de achillespees tijdens belasting en ook in samenhang met schoeisel. dr. G. P. H. Hermans zal spreken over mogelijke pathologische veranderingen in achillespees. Prof. dr. A. Huson belicht de anatomische ontwikkeling en A. B. Stibbe spreekt over preventie en trainingsaspekten van en bij achillespeesletsels. Het fysiotherapeutische deel wordt verzorgd door J. Brys die enkele biomechanische oorzaken en behandelingen van achillespeestendinitiden zal belichten waarna L. H. A. Hagenaars spreekt over de revalidatie. Ten behoeve van de partners van deelnemers is er een mogelijkheid om de middag en avond wedstrijden van het ABN Wereldtennistoernooi bij te wonen, met toegang tot de VIP ruimte en deel te nemen aan het warm/koud buffet. Het inschrijfgeld bedraagt *f* 250,— waarbij naast het wetenschappelijke programma is inbegrepen een dokumentatiemap koffie, lunch, warm/koudbuffet, VIP-dorp en kaarten voor de avondsessie van het ABN wereldtennis tournooi 1987. Deelname aan het partnerprogramma bedraagt *f* 60,—. Aanmelden is nog mogelijk op telefoonnummer 010-4268288. ■

NVFP

VOORJAARSBIJEENKOMST

Onze voorjaarsbijeenkomst wordt dit jaar gehouden op zaterdag 11 april 1987 in Hotel Amersfoort.

Het concept programma ziet er als volgt uit:

10.00 uur – 10.30 uur	Ontvangst met koffie
10.30 uur – 12.00 uur	Algemene Jaarvergadering
12.00 uur – 13.00 uur	Lunch
13.30 uur – 15.00 uur	'Prenatale diagnostiek in de eerste helft van de zwangerschap' verzorgd door twee gynaecologen van het Dijkzigt Ziekenhuis te Rotterdam. Dr. Jahoda en haar assistent zullen ons ondermeer twee films laten zien over de vruchtwaterpunktie en de vlokkentest.
15.00 uur – 15.30 uur	Thee
15.30 uur – 16.30 uur	'Complicaties gedurende de zwangerschap'. Welke consequenties voor onze gymnastiek? Deze lezing wordt verzorgd door een gynaecoloog uit Amersfoort.

Alle leden zullen voor deze dag een uitnodiging ontvangen en het is de bedoeling dat u zich apart kunt inschrijven voor:
- Algemene Vergadering en lunch
- Lunch en voordrachten
- Voordrachten.

Het bestuur van de NVFP probeert er weer een fijne dag van te maken. Ook zal de Publiciteitscommissie weer een informatiestand inrichten met onder andere grote vellen papier waarop u alle ideeën en opmerkingen kunt schrijven.
Denkt u alvast mee? Bijvoorbeeld ideeën voor onze najaarsdag 3 oktober in bijvoorbeeld Zwolle, ook andere regio's zijn van harte welkom. Als u iemand weet met een leuke voordracht of kunt u zelf iets leuks verzorgen? Bel ons informatienummer, Yvonne van Lijf-Nuijtink, Tirol 98, 3524 KN Utrecht, telefoon 030-887615. Tot ziens op 11 april. ■

LVSF

CONTACTPERSONEN

Elke Academie voor Fysiotherapie in Nederland is 'in het blijde bezit' van contactpersonen.
Uitgezonderd tot onze, en hopenlijk ook jullie spijt, zijn de Academies: Thim van der Laan (Utrecht), Academie voor Fysiotherapie Den Bosch en de Limburgse Opleiding voor Fysiotherapie in Heerlen.
Het kader van de LVSF bestaat uit:

studenten-contactpersonen en bestuur

Om aan jullie het belang van deze contactpersonen duidelijk(er) te maken volgt nu een samenvatting van de 'taakomschrijving contactpersoon LVSF':
Als belangrijkste taak staat: het onderhouden en bevorderen van het contact tussen de leden van de LVSF en het bestuur. Aangezien de leden van de LVSF (jullie

dus!) verspreid wonen door heel het land is een direkt contact met het bestuur moeilijk te verwezenlijken. De contactpersoon (CP) geeft dus informatie door vanuit de leden naar het bestuur en andersom. Bijkomende taken van de CP's zijn:

- verzorgen introduktie van de nieuwe eerstejaars
- het maandelijks ophangen van de interacademiale krant (IAK)
- contact houden met Medezeggenschapsraad en Studentenraad en haar geledingen.
- contact houden met LVSF bestuur
- opvolgers zoeken bij verlaten van de academie
- actief meedenken over het LVSF beleid.

Om de CP's goed op de hoogte te houden en om het bestuur op de hoogte te houden organiseert het LVSF-bestuur tweemaal per jaar een kaderdag.

Op zo'n kaderdag wordt het beleid van de LVSF besproken en wordt met alle CP's en Bestuur van gedachten gewisseld over de LVSF.

Binnen de LVSF en na de laatste kaderdag, is het idee gekomen tot regio-overleg van CP's en bestuur. Dit overleg gaat eenmaal per twee maanden plaatsvinden. Zodoende wordt het bestuur en de CP's tussentijds geïnformeerd over aktuele zaken en de samenwerking bevorderd.

Er wordt binnenkort gestart met een proefregio Noord:
1. Groningen
2. Leeuwarden
3. Enschede
4. Deventer.

Uit deze korte opsomming van maar enkele taken van de CP's is jullie hopenlijk duidelijk geworden hoe belangrijk deze cp's voor jullie zijn!

Het bestuur van de LVSF organiseert eenmaal per jaar een Algemene Vergadering. Deze dient ervoor om aan alle leden van de LVSF verslag uit te brengen over het afgelopen LVSF-jaar en het beleid door te spreken voor het volgend LVSF-jaar.

ALGEMENE VERGADERING

Welnu op 4 april 1987 is er in het KNVB-Centrum in Zeist een Algemene Vergadering en Kaderdag.
Op deze Algemene Vergadering zijn alle leden van de LVSF bij deze uitgenodigd en jullie krijgen hierover zeer snel bericht.
Tot slot volgen hieronder nogmaals de namen van de bestuursleden, hun funkties en hun telefoonnummers.

Thieu Berkhout, voorzitter, 023-287189
Dannis van den Berg, penningmeester, 070-669528
Elske Barkman, secretaresse, Rembrandtstraat 10, 8921 EH Leeuwarden.
Cor de Regt, CP-coördinator, 058-667789
Joop Gerretse, werkgroep rechtspositie student, 055-419304
Margot van Kampen, werkgroep kwaliteit onderwijs, 030-893633
Eric Husson, werkgroep praktijkleerperiode, 030-897240.

Nog even wil ik iedereen er op attenderen dat de bovengenoemde 3 werkgroepen er voor jullie zijn om met jullie problemen/gedachten iets te doen en wellicht voel je jezelf aangesproken om plaats te nemen in zo'n werkgroep . . . aarzel niet en bel op.

SPORTLETSELS

In de vorige Fysiovisie stond het programma van het Studentencongres op zaterdag 14 maart in Rhenen.
Inmiddels hebben alle LVSF-leden het volledige programma met inschrijfkaart ontvangen. Inschrijving is nog mogelijk, informatie kan worden gevraagd bij het Centraal Bureau 033-622400,toestel 26. ■

NVFV

ZIN OF ONZIN VAN PASSIEF OEFENEN BIJ PSYCHO-GERIATRISCHE VERPLEEGHUISBEWONERS TER VOORKOMING VAN CONTRACTUREN

Al jarenlang wordt met psycho-geriatrische verpleeghuisbewoners passief geoefend ter voorkoming van contracturen. Het lijkt logisch dat dit resultaten oplevert; men zou in ieder geval ernstiger situaties kunnen voorkomen.
Maar... is dit wel zo logisch? Theoretische onderbouwing van dit aspekt van de fysiotherapie is er niet voldoende. Met welke frequentie zou dit oefenen moeten gebeuren, met welke intensiteit en welke andere mogelijkheden zijn er om een optimaal resultaat te bewerkstelligen?
Hiernaast zijn er stemmen die zeggen dat passief oefenen (te) vaak pijn veroorzaakt en/of verwarring oproept bij de patienten en dat de resultaten van de behandeling niet tegen het ongemak (voor de patient) opwegen.
Gezien het feit dat de meningen verdeeld zijn, maar ook te weinig gefundeerd, lijkt een theoretische onderbouwing en effektonderzoek noodzakelijk.
Mocht u op de hoogte zijn van literatuur, een literatuuronderzoek of effektonderzoek in de richting van bovengenoemd onderwerp, dan zouden wij daarvan graag in kennis worden gesteld. Voor informatie kunt u kontakt opnemen met J.J.H. van Streun en/of B. van Dorp.
p/a Capelse Verpleeghuizen, afdeling fysiotherapie, Hoofdweg 57, 2908 LB Capelle a/d IJssel, telefoon 010-4508744 toestel 149. ■

DRAAIBOEK 'THEMADAG SPANNINGSKLACHTEN'

Stichting O&O en het Service Platform Eerste Lijn Noord-Holland hebben een draaiboek ontwikkeld dat als een handvat kan dienen bij de structurering en inhoudelijke invulling van een ééndaagse cursus voor multidisciplinaire eerstelijns teams over de hulpverlening bij spanningsklachten. De inhoud van dit draaiboek is gebaseerd op de ervaringen die zijn opgedaan tijdens de eerder door het SPEL Noord-Holland georganiseerde themadagen over het betrokken onderwerp.
Het draaiboek dat bestemd is voor de cursusleiders, richt zich op multidisciplinaire eerstelijns teams waarin tenminste de disciplines maatchappelijk werk en huisartsgeneeskunde zijn vertegenwoordigd en waarin bij voorkeur ook de discipline fysiotherapie zit. Bij het opstellen van het programma is uitgegaan van 10 tot 15 deelnemers; bij groepen die uit meer deelnemers bestaan, zal het programma – en met name de tijdsplanning – moeten worden aangepast.
Het programma dat in het draaiboek wordt beschreven, heeft een tweeledig doel:
- het vergroten van deskundigheid in de hulpverlening en
- het verbeteren van de samenwerking.

Aangezien binnen deze hoofddoelstellingen de wensen van teams en van teamleden onderling erg uiteen kunnen lopen, zijn in de opbouw van het programma enkele keuzemogelijkheden aangegeven die elk aansluiten bij een specifieke behoefte.

Het draaiboek 'Themadag spanningsklachten' is bij de Stichting O&O (Postbus 1555, 3500 BN Utrecht, telefoon 030-332113) in twee uitvoeringen verkrijgbaar: in stevige ringband (prijs ƒ 13,90; bestelcode A-21) en in een plastic mapje (prijs ƒ 8,90; bestelcode A-22). De prijzen zijn exclusief verzendkosten. ■

GENOOTSCHAPSARTIKELEN

FYSIOTHERAPIE IN ONTWIKKELING

		Ledenprijs	Niet-ledenprijs
Deel 1	Hemiplegie	18,50	25,—
Deel 2	Traumata	17,50	23,50
Deel 3	De CVA-Patiënt in de eerste fase	24,50	32,80
Deel 4	De cervikale wervelkolom	18,50	25,—
Deel 5	Circulatiestoornissen	17,50	23,70
Deel 6	Voetenwerk	25,—	35,—
Deel 7	De huid	25,—	35,—
Deel 8	Funktioneel oefenen	18,50	26,50

OVERIGE GENOOTSCHAPSARTIKELEN

Presentatie- en administratieregisters Fysiotherapeut	18,—
Auto-embleem	10,—
Insignes: dames	17,—
heren	9,—
Naaldbanden tijdschrift	24,—
Rijksherkenningsschild leden	105,—
Rijksherkenningsschild niet-leden	150,—

U kunt bovenstaande artikelen bestellen door overmaking van het betreffende bedrag op postgirorekening 6 33 33 ten name van het Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie te Amersfoort.
Vergeet u hierbij niet te vermelden welk artikel u bestelt.

Na intensief overleg met drukkerij De Gans, die het Genootschapsdrukwerk ten behoeve van de leden verzorgd, zijn wij er in geslaagd de leveringstermijn aanzienlijk te bekorten. Die leveringstermijn werd als zeer hinderlijk ondervonden. Thans kunt u binnen veertien dagen nadat wij het door u overgemaakte bedrag in verband met een bestelling hebben ontvangen, uw drukwerk in huis verwachten ■

DRUKWERK

	Bedrukt met naam, adres, woonplaats			
	500	1000	2000	5000
Briefpapier (normaal)	100,—	150,—	250,—	570,—
Briefpapier (klein)	85,—	120,—	205,—	415,—
Enveloppen (gesloten)	100,—	150,—	260,—	550,—
Vensterenveloppen	115,—	175,—	310,—	710,—
Afspraakkaartjes	70,—	110,—	155,—	300,—
Nota's	220,—	375,—	715,—	1650,—
Patiëntenkaartjes	—	—	—	—

	Zonder opdruk naam, adres, woonplaats			
	500	1000	2000	5000
Briefpapier (normaal)	55,—	105,—	210,—	490,—
Briefpapier (klein)	40,—	75,—	150,—	340,—
Enveloppen (gesloten)	55,—	90,—	190,—	470,—
Vensterenveloppen	70,—	135,—	260,—	630,—
Afspraakkaartjes	30,—	55,—	100,—	230,—
Nota's	170,—	330,—	610,—	1460,—
Patiëntenkaartjes	40,—	80,—	160,—	400,—

Alle prijzen zijn inclusief BTW.

BESTELKAART GENOOTSCHAPSDRUKWERK

	Bedrukt met naam, adres, woonplaats		Zonder opdruk:	
	Aantal:	Prijs:	Aantal:	Prijs:
Briefpapier (normaal)	____	f ____	____	f ____
Briefpapier (klein)	____	f ____	____	f ____
Enveloppen (gesloten)	____	f ____	____	f ____
Vensterenveloppen	____	f ____	____	f ____
Afspraakkaartjes	____	f ____	____	f ____
Nota's	____	f ____	____	f ____
Patiëntenkaartjes	____	f ____	____	f ____
Verslagformulieren	—	—		f
Totaalbedrag:		f		f

Bovengenoemd bedrag is overgemaakt op giro 63333 t.n.v. NGF te Amersfoort.
Voor ingedrukt drukwerk geldt een levertijd van ca. 2 weken.

TEKST OPDRUK:

Naam: _____
Namen: _____
_____
Adres: _____
_____
Postcode/woonplaats: _____
_____
Telefoon: _____
Giro: _____
Bank: _____

NIEUWE LEDEN

Afdeling Amsterdam (91)
Bruyninckx, Mevr. A. J. C., 2e Helmerstraat 89/I, Amsterdam, 020-162532
Eems-Madern, L. J. M. v.d., Landsteinerstraat 21, Diemen, 020-992040
Jansen, J. D., J. V. Lennepkade 376/4, Amsterdam, 020-851692
Kerkhoff, Mevr. C. M. M., Rembrandtweg 357, Amstelveen, 020-409185
Meulenkamp, Mevr. M. J. T., 3e Schinkelstr. 56/2 Amsterdam, 020-629925

Afdeling Almelo (22)
Stutterheim-Schutten, mevr. G. K. A., Schoolstraat 4, Nijverdal

Afdeling Breda (54)
Spierenburg, Mevr. M. J., Heiakker 8, Wagenberg, 01693-3398

Afdeling Deventer (37)
Schenk, H., Oerdijk 12, Schalkhaar 05700-26003

Afdeling Dordrecht (53)
Lammens, R. M., Adr. v. Bleijenburgstr. 20, Dordrecht, 078-147703

Afdeling Eindhoven (43)
Hesseling, Mevr. P. M. J., van Galenstraat 27, Bergeyk, 04975-3893
Peters, Mevr. M. R. J., Ullerberglaan 21, Eindhoven, 040-414429
Schats, mevr. K. W. C., Het Gewad 17, Veldhoven, 040-540194

Afdeling Friesland (11)
Blanksma, mevr. M. J., Leeuwerikstraat 78, Leeuwarden, 058-130622
Heitmeijer-Bakker, Mevr. A. S, Noorderdwarsvaart 70, Drachten

Afdeling 's-Gravenhage (71)
Bent, P. van den, Winkelstede 208, Den Haag, 070-296316
Leeuwen, J. P. M. van, Isabellaland 852, Den Haag, 070-85524

Afdeling Helmond (44)
Verschuren, C. A., Pastoor Castelijnstraat 167, Handel

Afdeling 's-Hertogenbosch (42)
Nietsch, Mevr. J. G. M., Heischeutstraat 102, Oss, 04120-35162

Afdeling Hilversum (64)
Merkx, H. C. M., Roodborstlaan 2, Bussum, 02159-18795
Verschuure, Mevr. J., Eekhoornstraat 27, Hilversum, 035-11611

Afdeling Leiden (72)
Vliegenthart, Mevr. C. A., Nieuwsteeg 14, Leiden, 072-123492

Afdeling Limburg (10)
America-Verheijen, A., Hoofdstraat 26, Posterholt, 04742-3067
Dijkstra, Mevr. A. J. F. M., Godsweerderstraat 113, Roermond, 04750-16653
Dijssel, Mevr. G. v.d., v. Alphenstraat 60, Heerlen, 045-419431
Zijlstra, P. H., Kloosterlaan 2/a, Sittard, - 045-251101

Afdeling Noord Holland Noord (81)
Meer, C. H. van der, Tjalk 44, Hoorn, 02290-40016

Afdeling Oldenzaal (24)
Buyvoets, Mevr. J. M., Grote Straat 2, Ootmarsum, 05419-1405

Afdeling Rotterdam (52)
Burgmans, mevr. M. H. E., Burg. Brenderstr. 1, Berkel-Enschot, 013-332316
Coppes, H. A., Stadhouderslaan 91, Schiedam, 010-4733136
Hoorn, Mevr. W. van, R. Schumanring 195, Vlaardingen, 010-4740483
Schwalbe, P. A., Lange Zijde 25, Zevenhuizen, 01802-3076
Snaayer, Mevr. A. Th., Westeinde 74, Berkenwoude, 01826-697
Vos, Mevr. G. J., Anna Boogerd 72, Delft, 015-147052

Afdeling Utrecht Noord West (61)
Holtrop, Mevr. K., Bethlehemweg 25, Utrecht, 030-317125
Kouwenhoven, Mevr. N., Wagenstraat 23/bis, Utrecht, 030-512422

Afdeling Zutphen (32)
Snelder, Mevr. J. A. M., Spiegelstraat 18, Zutphen, 05750-41474

Leden woonachtig in het buitenland
Alleert, J. P., Bellisimaweg 1, Curacao, N.A.
Govers, J. P. M., Grainauerweg 15/a, Garmisch/Partenkirchen, B.R.D.
Nijs, A. C. T. M., Roberstenstr. 31, Rheinfelden, Zwitserland

Aangemeld als buitengewoon lid

Rechtspersonen
Anthonius Binnenweg, Nieuwe Binnenweg 33, Rotterdam, 010-4360155
Scheperziekenhuis, Boermarkeweg 60, Emmen, 05910-91911

Natuurlijk persoon
Dutilh, J., Victorieplein 45-1e, Amsterdam, 020-768985

Degenen die vermeld staan in het decembernummer van Fysiovisie zijn aangenomen als lid. ■

AGENDA

GENOOTSCHAP

14 maart
Studentendag
Sportblessures
Ouwehands Dierenpark te Rhenen

17 maart
Symposium
Ultrageluid
Tijdens Medica '87 in de Jaarbeurs te Utrecht

4 april
Algemene Vergadering NVFS
Plaats wordt nog nader bekendgemaakt.

Zaterdag 28 maart
10.00-18.00 uur
Algemene Vergadering Genootschap
Hotel Amersfoort te Amersfoort

Woensdag 17 juni
19.00-22.00 uur
Algemene Vergadering Genootschap
Jaarbeurscongrescentrum te Utrecht

Zaterdag 14 november
10.00-18.00 uur
Algemene Vergadering Genootschap
Hotel Amersfoort te Amersfoort.

AFDELINGEN

AMSTERDAM

26 maart, 20.00 uur
Ledenvergadering
Agenda:
1. Opening
2. Ingekomen stukken/mededelingen
3. Voorbereiding 209e AV
- Struktuur NGF
- Gedragsregels
- Tuchtrecht
4. NGF-beleid Amsterdam
5. Rondvraag
6. Sluiting
Plaats: Euromotel - Schiphol Amsterdam, Oude Haagseweg 20.
N.B. Vergaderstukken bij het Centraal Bureau op te vragen.

NEDER VELUWE

19 maart, 20.00 uur
Podokinesiologie
Door: A. Veldman
Plaats: Juliana Ziekenhuis Ede, Stationsweg 86.

NOORD HOLLAND NOORD

17 maart, 19.00 uur
Informatie avond over:
Lymfedrainage en oedeemtherapie
Door: A. Siemens en W. ter Horst
Plaats: Verpleeghuis 'De Koogh', Drs.F. Bijlweg 4, Den Helder.

ROTTERDAM E.O.

19 maart, 20.00 uur
Preventie van sportblessures aan de voet met o.a. aandacht voor het schoeisel
Door: E. van Breukelen en P. Uiterwijk
Plaats: Dijkzigtziekenhuis, auditorium

23 april, 20.00 uur
Enige persoonlijke ervaringen met haptonomie
Door: O. van de Berg-Hazebos
Plaats: Havenziekenhuis, auditorium 4e etage.

19 mei, 20.00 uur
Pijn en pijnbestrijding
Door: C. Mout
Plaats: Academie voor Fysiotherapie, G.J. de Jonghweg 36, Rotterdam

UTRECHT NOORD WEST

24 maart, 20.00 uur
De fysiotherapeutische behandeling bij reumatoide arthritis
Door: J. van de Boogaard
Plaats: Auditoriun van het Diakonessenhuis te Utrecht.
Ingang: Fockema Andrealaaan, 't Witte Huis.

7 april, 20.00 uur
Lasertherapie
Door: collega Moolenaar
Plaats: Diakonessenhuis Utrecht, Auditorium Ingang: Fokkema Andrealaan, 't Witte Huis

ZEELAND

9 maart, 19.30 uur
Gewestvergadering
Hoofdonderwerpen: Herstrukturering NGF, gedragsregels voor fysiotherapeuten
Door: regio Dordrecht, West-Brabant en Zeeland
Plaats: Euromotel te Breda.

25 maart, 20.00 uur
Attentie: datum stond verkeerd in convocatie.
Informatieve bijeenkomst over de
Stichting Pensioenfonds
Door: E.C. Cashoek en Mr. J. Backx.
Plaats: Verpleeghuis Ter Valcke (grote zaal) te Goes, Valckeslotlaan 200.
N.B. U mag uw financiele raadgever meenemen.
Vooraf om 19.15 uur bespreking van de beschrijvingsbrief van de 209e AV, plaats idem.

13 t/m 16 mei
Cursus Manuele lymfedrainage
Door: Prof. dr. Leduc
Plaats: Skandia Sauna, Zwanenburgseweg 1, Vlissingen.
Kosten: *f* 350,- (voor LBWF-leden: *f* 275,-)

14 mei, 19.30 uur
Lasertherapie
Door: Prof.dr. P. Lievens
Plaats: Verpleeghuis Der Boede (Koetshuis), ter Poorteweg 15 te Koudekerke.
N.B. Leden gratis, niet-leden: *f* 5,-.

11 juni, 18.30 uur
Volleybaltoernooi
Plaats: Sporthal 'Baskenburg' te Vlissingen.
Inschrijving voor 20 mei
Opgeven bij de heer F. Wagener, tel. 01184-72020.

16 juni, 19.30 uur
Voorbespreking van de 210e Algemene Vergadering.
Plaats: Hotel Arneville, Buitenruststraat 22 te Middelburg.

GRONINGEN/DRENTE

26 maart, 20.00 uur
Anatomie in de snijzaal
Door: dr. B. Hillen
Plaats: Laboratorium voor anatomie en embryologie, Oostersingel te Groningen.
Aantal deelnemers: maximaal 25 personen.
Aanmelding bij: de heer J. Annema, telefoon 05945-15656, na 18.00 uur.

OVERIGEN

VOORTGEZETTE OPLEIDING BEROEPSINNOVATIE

29 april, 9.30-14.00 uur.
Studie-informatiedag Voortgezette Opleiding Beroepsinnovatie
Plaats: Hogere School voor Gezondheidszorg, Leusden.
Inlichtingen: Hogere School voor Gezondheidszorg, Larikslaan 10, 3833 AM Leusden. Telefoon: 033-942424.

TWEEDAAGSE REANIMATIECURSUS VAN DE VVAA

Op vrijdag 10 en zaterdag 11 april 1987 organiseert de Nederlandsche Vereeniging van Artsen-Automobilisten VVAA een uitgebreide Tweedaagse Reanimatiecursus in het congrescentrum 'De Blije Werelt' te Lunteren. Deze cursus is geschikt voor een brede kring van medici en paramedici, zoals artsen, tandartsen, fysiotherapeuten, ambulance- en gespecialiseerde verpleegkundigen.
In de cursus wordt het gehele veld, zowel theorie als praktijk, van de reanimatie behandeld. Zo worden de eerste dag de basisprincipes behandeld en wordt de mogelijkheid geboden praktisch te oefenen in mond-op-mond beademing, hartmassage, defibrillatie en intubatie.
De tweede dag brengt een programma met meer specialistische onderwerpen, zoals bijvoorbeeld pacing in de reanimatie; de medicatietoediening; reanimatie bij intoxicaties, bij zuigelingen, na verdrinking, bij luchtwegobstructie; het post-resuscitatiesyndroom; juridische aspecten van reanimatie. Tevens wordt tijdens de tweede dag de gelegenheid geboden het schriftelijke gedeelte van het VVAA-examen tot het behalen van het certificaat 'Reanimatiedocent' af te leggen.
Deelneming aan de Tweedaagse Reanimatiecursus staat open voor alle medici en paramedici. Ook is afzonderlijke inschrijving voor één van de beide dagen mogelijk.
Inlichtingen over de VVAA Tweedaagse Reanimatiecursus op vrijdag 10 en zaterdag 11 april 1987 in het congrescentrum 'De Blije Werelt' te Lunteren, over programma, mogelijkheden van overnachting, kosten en dergelijke, kunnen worden ingewonnen bij het Secretariaat van de VVAA, Atoomweg 100, 3542 AB Utrecht, telefoon 030-45 43 68. ■

First Rehab Quality Service For Long Term Care

Fysiotherapist, are you interested in working in The United States?

FIRST REHAB, the largest provider of fysiotherapie services in The United States will be in Amsterdam the last part of march conducting interviews.

FIRST REHAB has over 300 facilities that we provide fysiotherapie services for. These are located in: Alabama, Florida, Georgia, Lousiana, Missouri, North Carolina, South Carolina and Tennessee.

These facilities are composed of 80% nursing homes and the rest divided by hospitals, home health, schools and outpatient clinics.

The beginning salary for fysiotherapist will be $ 25,000 per year. We pay relocation cost, credential evaluation, state licensing and provide temperary housing and assist with H-1 visa.

If, interested please call or write for details:
John Young
First Rehab
555 Hospital RD, Commerce, GA 30529
Telephone 404-335-2195

HELP HET RODE KRUIS HELPEN!

NEDERLANDSE RODE KRUIS
DEN HAAG
GIRO 22000

Réunie voor oud-studenten t.a.v. het 3e lustrum van de

AKADEMIE voor Fysiotherapie te Leeuwarden

op vrijdag 3 april 1987
van 16.00 u - 18.00 u op de akademie

Inlichtingen en Opgave: tel. 058-660086

VRAAG EN AANBOD

Fysiotherapeut vraagt ter overname: **ged. van prakt. of associatie/praktijk overname** in, of in de omgeving Amsterdam/Utrecht/Den Haag. Reakties aan: Haas & Partners, adm. kantoor (para)medische praktijken. Baambrugse Zuwe 230, 3645 AM Vinkeveen. Tel: 02949-1902

Fysiotherapeut vraagt ter overname: een praktijk of gedeelte hiervan (minimaal 20 uur p.w.) het liefst in Zuid-Holland, Brabant of Zeeland. Brieven onder nr. FV 870303 aan Tijl Tijdschriften, Postbus 9943, 1006 AP Amsterdam

'Vaste' waarnemer/-neemster gevraagd in kleine, gevarieerde praktijk, met goede werksfeer in regio Deventer/Zutphen/A'doorn voor vacantie/ziekte/cursus etc. Gedacht wordt aan iemand, die **niet** op zoek is naar 'vast werk', maar wel zijn vakkennis en vaardigheid wil onderhouden. Br.o.nr. FV 870302 aan Tijl Tijdschriften

Fysiotherapeut/acupuncturist vraagt associatie met/praktijk overname van (eventueel gedeelte) **praktijk in/omgeving Arnhem.** Eigen middelen beschikbaar. Reacties aan: Haas & Partners, Adm.kantoor (para)medische praktijken. Baambrugse Zuwe 230, 3645 AM Vinkeveen. Tel. 02949-1902.

Ter overname aangeboden **een computer** (EPSON P.C.) met hard- en software voor gebruik in F.th-praktijk. Tel: 076-138913 na 18.00 uur

Te koop: **opklapbare massagebank** voor wandbevestiging (ENRAF) *f* 250,— tel: 070-909665 (dag) 070-938735 (na 19.00)

Fysiotherapeut zoekt associatie met/praktijkovername van (eventueel gedeelte) praktijk voor fysiotherapie in de omgeving Almelo/Hengelo/Enschede. Eigen middelen beschikbaar. Reacties aan: Haas & Partners, Adm.kantoor (para)medische praktijken. Baambrugse Zuwe 230, 3645 AM Vinkeveen. Tel. 02949-1902.

Gevraagd **collega fysiotherapeut(e)** in het bezit van een ziekenfondscontract C.z.f./Z.m.b. Brabant in een drukke praktijk. Brieven onder nr. FV 870305 aan Tijl Tijdschriften.

Fysiotherapeut, in het bezit van alles om patiënten kwalitatief te behandelen, zoekt nu nog de mogelijkheid om in de regio Tilburg (CZ-ZMB) **kosten voor FT-hulp/verlening te declareren.** Handelt in de geest van de beroepsethiek. Br.o.nr. FV 870306 aan Tijl Tijdschriften.

WIJ ZOEKEN WERK

Ik zoek voor mijn fysiotherapiepraktijk in Lahr zuid-Duitsland een **enthousiaste fysiotherapeut(e).** We zijn momenteel met 3 medewerkers. Gabriëlle Nickert 7630 Lahr Tel. 09 497821 1222 (praktijk) 1444 (privé).

Weg. verhuizing zoekt ent. fysiotherapeute, 24 jr., **werk/waarn./enz. in regio Maastricht/Aken/BRD.** Bijna 2 jr. erv. in div. part. prakt., goede ref. Stud. 1e jr. acupunctuur EUTCM. Ibv. auto. Maaike v.d. Horst, Hoogheem 58, 5283 BA Boxtel, 04116-73362 of ('s avonds) 043-470122.

Fysiotherapeut/manueel therapeut (diploma SMG) met ervaring **gevraagd voor waarneming** in praktijk te A'dam tijdens afwezigheid i.v.m. langer durend buitenlands verblijf. Telefoon: 02153-12141 (na 20.00 uur)

Kassel
Krankengymnastik - Praxis

gute Lage, bestens eingeführt, noch ausbaufähig, moderne Ausstattung, aus familiären Gründen zu verkaufen.

Zuschriften erbeten under Nr. FT870301

Salze Klinik

Die Salze Klinik, eine Rehabilitations- und AHB-Klinik mit den Indikationsgebieten Orthopädie und Rheumatologie sucht zum 1. April 1987 oder später

1 Physiotherapeuten/Abteilungsleiter
2 Physiotherapeuten

für unsere Abteilung mit 14 Mitarbeitern.
Erfahrung in der Behandlung auf neurophysiologischer Basis, der manuellen Therapie, der orthopädischen Medizin nach Cyriax sowie der Schlingentischbehandlung sind erwünscht.

Das Behandlungsspektrum umfaßt degenerative Erkrankungen des Bewegungsapparates, Zustand nach Operationen und Unfallfolgen sowie Erkrankungen aus dem rheumatischen Formenkreis.

Wenn Sie an einer verantwortungsvollen Tätigkeit mit Ausbildung von KG-Schülern und Praktikanten interessiert sind, bitten wir um Ihre Bewerbung an

Salze Klinik

Orthopädisches Reha-Klinikum
Bad Salzdetfurth
Salze Klinik
An der Peesel 6
3202 Bad Salzdetfurth

Uitgeverij
P. Donders b.v.

Doordacht kaartsysteem
in boekvorm

Julianastraat 67 - Postbus 35 - Alphen aan den Rijn - Telefoon 01720 - 91147 - 92741

Castellum b.v.
Drukwerkmakers

- declaraties met zelfdoorschrijvende doorslag
- briefpapier met enveloppen
- receptenbriefjes, afspraakkaartjes, enz.

– INT. COLLEGE FOR CRANIOFACIAL AND VERTEBRAL THERAPEUTICS –
organiseert:
de cursus: CRANIOMANDIBULAIRE DYSFUNKTIE DEEL I + II

Doel:
de cursus heeft tot doel de **theoretische** en **klinisch praktische** achtergronden te onderrichten voor de diagnostiek en de therapie bij craniomandibulaire en -vertebrale funktiestoornissen en de samenwerking tussen de tandheelkundige, de medische en de paramedische disciplinen te bevorderen.

Onderwerpen:
- laatste ontwikkelingen op het terrein van de tandheelkunde en de fysiotherapie
- klinische consequenties van craniofaciale groei- en groeistoornissen
- neurofysiologische, funktioneel anatomische en biomechanische aspekten in het hoofd- en halsgebied
- pathogenese van het kauwstelsel
- kaakchirurgische, orthodontische, algemeen tandheelkundige, röntgen, EMG-, KNO- en psycho-sociale aspekten bij craniomandibulaire dysfunktie
- fysiotherapeutische en tandheelkundige onderzoeks- en behandeltechnieken

Docenten:
J. R. Hesse, fys., Prof. dr. T. L. Hansson, tandarts, Dr. P. J. W. Stoelinga, kaakchirurg, R. M. Mulié, orthodontist, M. M. de Lind van Wijngaarden, KNO-arts, J. A. Hippe en L. L. Habets, tandartsen
Ass. docenten: B. Boot en H. K. Groen, fysiotherapeuten
Doelgroep: fysio- en manueel therapeuten
Cursusdata: 6 april t/m 11 april (CMD 1 & 2) **of** 26 oktober t/m 31 oktober (CMD 1 & 2) in 1987
Cursusplaats: Amsterdam
Cursuskosten: ƒ 975,— incl. cursusmateriaal, lunches, koffie en thee
Deelnemers aantal: maximaal 35 deelnemers
Nadere informatie: I.C.C.V.T., Uiterwaardenst. 314', 1079 DB Amsterdam, 020-424173 (tussen 18.00-19.00 's avonds) bij J. R. Hesse
Bankrelaties: AMRO-rekening 48.17.96.878 (giro bank 2391) Scheldeplein – Amsterdam.

Ondergetekende geeft zich hierbij op als deelnemer voor de cursus CMD I & II (6 dagen) en heeft de voorkeur voor:
- 6 april t/m 11 april 1987
- 26 oktober t/m 31 oktober 1987

(omcirkelen welke van toepassing is).

De cursuskosten zijn hierbij overgemaakt op AMRO-rekening 48.17.96.878 (giro van de bank: 2391) onder vermelding van **CMD I & II.**
Bevestiging van de inschrijving volgt uitsluitend ná ontvangst van de cursuskosten.

NAAM: _____ DATUM: _____

ADRES: _____ _____

POSTCODE: _____ HANDTEKENING: _____

maarten sikking
Fruithof Assurantiën,
Nieuweweg 1,
3621 NL Breukelen,
03462-62952 of 65323.

lid INTERMEDIAC

Voor medische beroepen is een

ARBEIDSONGESCHIKTHEIDS-

verzekering onmisbaar.

DE UNIM POLIS

biedt:

- **blijvende lage premies**
- **goede voorwaarden**
- **geen onderscheid tussen mannen en vrouwen**
- **geen omscholingsverplichting**
- **uitkering bij overlijden**

bij een daguitkering van ƒ 100,— en een eigen risico van één maand bedraagt de premie jaarlijks:

ƒ 900,— tot 25 jaar
ƒ 1.300,— tot 30 jaar
ƒ 1.700,— tot 40 jaar
ƒ 2.300,— tot 50 jaar

Uitgebreide inlichtingen op aanvraag ook over

- **Praktijkovername**
- **Maatschapscontracten**
- **speciale verzekeringen voor fysiotherapeuten zoals WA-beroepsverzekering ƒ 75,— per jaar**

Telefoon 03462-62952 of 65323.

Nederlandse
Vereniging
van Huidtherapeuten

OPLEIDING/ HUIDTHERAPIE

In september 1987 start de Nederlandse Vereniging Huidtherapeuten de opleiding tot huidtherapeut.
Inschrijving tot 1 mei 1987

Informatie:

Hazenkampseweg 17
6531 NA Nijmegen
Telefoon: 080-55 63 68 na 5 uur

fysio Uitzendbureau voor fysiotherapeuten

In 1986 kon Fysio Uitzendbureau 1/4 van zijn 400 ingeschrevenen aan een waarneming helpen binnen de regio N. en Z. Holland en de stad Utrecht.
Ons motto: werken bij Fysio: de kans om ervaring op te doen en de mogelijke stap naar vast werk.

Bel voor meer informatie: 023-35 90 85
Ons corr. adres: Postbus 4112, 2003 EC HAARLEM

Ik zoek voor mijn particuliere praktijk in de B.R.D. een

FYSIOTHERAPEUT M/V

Kennis van Manuele Therapie en orthopedische geneeskunde (Cyriax) is een prae maar geen bindende eis.
Betaling volgt op procentuele basis.
Schriftelijke of mondelinge sollicitaties bij:
Praxis für Krankengymnastik Dick Zwilling
Josef-Ludwig-Straße 1
6250 Limburg an der Lahn 1, tel: 06431-2 59 00 of 06431-4 42 04 (privé).

MICROCOM AUTOMATISERING

voor vandaag en morgen

Automatisering

Het valt niet meer te ontkennen: de opmars van de computer in vrijwel alle sectoren van onze samenleving is onstuitbaar.
Ook in de wereld van de fysiotherapie kan de geautomatiseerde verwerking van gegevens zich in een snel stijgende populariteit verheugen.

Fysiotherapeuten adviseerden!

Doordat uw collega's tijdens de ontwikkeling van de programmatuur om advies gevraagd werd, voldoet het systeem aan alle terzake doende verwachtingen en eisen.
Via overzichtelijke keuzemenu's en duidelijke vragen laat het systeem zich probleemloos besturen.
Het systeem controleert en corrigeert de ingevoerde gegevens en geeft een duidelijke melding als er een fout gemaakt wordt.
De betaalbare complete systemen van MICROCOM geven een aanzienlijke tijdwinst en een sterke ondersteuning aan het management in uw praktijk.
Tevens vervullen wij een voortrekkersfunctie m.b.t. de registratie en classificatie van medische en fysiotherapeutische patiëntgegevens.

Het Fysiotherapie Onderzoek en Registratie Systeem (F.O.R.S.) omvat:

1. onderzoeksmodellen
2. diagnoses
3. medische patiëntgegevens
4. registratie van behandelingen en behandelresultaat
5. rapportage
6. diagnoseclassificatie
7. statistiek
8. toetsing
9. informatievoorziening

Het Fysiotherapie Deklaratie Systeem (F.D.S.) omvat:

1. patiëntgegevens
2. agenda
3. dagstaten
4. selecties
5. rapportage
6. declaraties
7. praktijk
8. tarieven
9. medewerkers
10. artsen
11. verzekeringen
12. boekhouding
13. verlies- en winstrekening
14. aanmaningen
15. grootboek

De statistiekmodule omvat:

1. geslacht
2. leeftijd
3. behandelcodes
4. huisartsen
5. verwijzend artsen
6. planning produktie
7. werkelijke produktie
8. tijdsbesteding per therapeut
9. ziekenfondsverzekerden
10. particulierverzekerden
11. zittingen aantal
12. bezettingsgraad
13. maanden

Weergave van gegevens via: histogram en kruistabel in getallen en procenten.
Onderverdeling naar: behandelingen, uren en bedragen.

profiteer van een door de praktijk getoetst systeem

PROGRAMMATUUR

APPARATUUR

DIENSTEN

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: .....

Woonplaats: .....

Tel.: .....

BON

- O Stuur mij gratis en vrijblijvend dokumentatie
- O Belt u mij voor een demonstratie
- O Stuur mij een uitnodiging voor een informatie-bijeenkomst

in enveloppe zonder postzegel sturen naar:

MICROCOM AUTOMATISERING

MICROCOM AUTOMATISERING
Antwoordnummer 511 3260 WG
Mijnsheerenland
Tel. 01856 - 4308